

Treball de fi de grau

Títol

Autor/a

Tutor/a

Departament

Grau

Tipus de TFG

Data

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Castellà:

Anglès:

Autor/a:

Tutor/a:

Curs:

Grau:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès:

*A totes les persones que han hagut de fugir de casa seva,
i a les que han patit violència racista.*

Agraïments

En primer lloc, vull agrair al meu tutor Vicenç Tamborero, pel suport, tant logístic com moral prestat al llarg del treball, que sortien del seu rol de tutor i ha mostrat en tot moment.

Als responsables de les ONG que han contestat a les meves peticions amablement i s'han mostrat interessades en el projecte.

A les dues entrevistades, Andrea Francisco Amat i Aina Arrom, per l'atenció mostrada i l'interès dels seus respectius treballs que ses mostren en sintonia en el que ve a continuació.

A la meva família, la Glòria, el Jordi i l'Oriol. I per sobre de tot, als meus companys de la Facultat, en especial a les dues més pròximes, l'Anna i l'Eugènia, pel seu suport incondicional i pels bons i mals moments viscuts al llarg d'aquests quatre anys.

Gràcies a tots.

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Objectius	5
2.1. Objectiu general	5
2.2. Objectius específics	5
3. Metodologia	7
4. Marc teòric.....	10
4.1. Sobre la participació: educació i comunicació.....	10
4.2. Sobre els mitjans: educació i migracions.....	12
5. Context actual.....	15
5.2. La crisi dels refugiats	15
6. Organitzacions No Governamentals i de la Societat Civil pels refugiats	20
6.1. Lafede.cat.....	20
6.2. ACNUR (Comitè Català).....	21
6.3. CCAR (CEAR)	21
6.4. Fundació ACSAR	22
6.5. STOP Mare Mortum	22
6.6. SOS Racisme	23
6.7. Metges Sense Fronteres	24
6.8. Creu Roja Catalunya	24
6.9. Oxfam Intermón.....	25
6.10. Mans Unides.....	26
6.11. Proactiva Open Arms	26
6.12. Save the children	26
6.13. Amnistia Internacional	27
6.14. Acció Solidària Logística - EREC	28
6.15. Escola Cultura de Pau	28
6.16. ACCEM.....	29
6.17. Pallassos sense fronteres	30
6.18. Adoratrius SICAR.cat	30
6.19. Asil.cat.....	30

6.20.	SAIER	31
6.21.	Altres	31
7.	Blog	32
7.1.	Per què cal un blog amb aquestes característiques?.....	32
7.2.	Públic objectiu	33
7.3.	Tria de la plataforma.....	33
7.4.	Seccions del bloc.....	34
7.4.1.	Presentació.....	34
	Mostra 1:	34
	Mostra 2 (<i>scroll</i> realitzat):.....	35
7.4.2.	Informa't.....	35
	Activitat pròpia 1. Conceptes: “Els qui han de fugir de casa seva”	36
	Activitat pròpia 2. Crítica als mitjans:	37
	Selecció d'activitats existents.....	39
7.4.3.	Aprofundeix.....	40
	Activitat pròpia 1. Profunditat.....	40
	Activitat pròpia 2. “Històries de vida i experts”	43
	Activitats relacionades:	45
	“Contra viento y marea”.....	45
	Més activitats recomanades.....	45
	Selecció de pel·lícules, curts i campanyes d'ONG sobre refugiats que apareixerien a mediateca.....	46
7.4.4.	Participa	47
	Activitat. “La organització feta per tu i la teva manera d'ajudar”	47
8.	Conclusions	54
9.	Bibliografia	59
10.	Annexos	65

0. Introducció

La crisi dels refugiats. Un èxode massiu de persones que fugint de les guerres del nord d'Àfrica i l'Orient Pròxim i en direcció a Europa. Una Europa que en el seu conjunt ha emès contínuament missatges contradictoris: s'invertien milions de diners en enfortir les fronteres externes; però la cancellera Merkel feia una crida als refugiats a demanar l'asil a Alemanya. Països com Grècia obrien les fronteres direcció UE per evitar la saturació de persones al seu territori; d'altres les tanquen o, com explicava Cristina Mas al Diari Ara el 10 d'abril, “llancen gasos lacrimògens, bombes de so o bales de goma als migrants”. El sentiment de culpabilitat portava a una onada de solidaritat desbordada de la societat civil europea; mentre els partits xenòfobs d'extrema dreta milloren els resultats en sondejos i eleccions de molts països de la UE.

L'any 2015 va deixar dues xifres que conviden a reflexionar sobre l'abast de la situació: 1 milió de persones que arriba a Europa, de les quals més de 3.500 moriren en l'intent (ACNUR, 2016). En aquesta conjuntura neix la idea d'elaborar un projecte en relació als refugiats.

L'autor del present treball va detectar un canvi de paradigma pel que fa l'enfocament dels mitjans pel que fa a les migracions. Dels coneguts com a “immigrants il·legals” tractats com assaltants de les tanques de Ceuta i Melilla, eren tractats pels mitjans generalistes de manera criminalitzadora i s'aparcaven sovint les causes de les migracions. En canvi, amb l'èxode massiu i la fotografia d'un nen sirià mort a la costa grega va canviar la dinàmica. La societat civil i alguns mitjans, com el Periódico en l'article de Mármol *Deliris d'una Europa Fortalesa* van començar a fer servir el concepte de “fortalesa” per acompanyar “Europa”. D'altres, com el periodista britànic Brown del Sunday Express, aprofitaven els atacs terroristes de l'Estat Islàmic per enfortir la criminalització de les persones refugiades.

D'aquesta controvèrsia mediàtica sorgia la motivació d'elaborar un projecte amb una perspectiva crítica als mitjans de comunicació.

L'arribada dels refugiats no està passant a les costes catalanes. El fet que estigui passant a Europa ha despertat moltíssimes consciències de la ciutadania, que ha desbordat les organitzacions fins el punt que aquestes han emès comunicats demanant donacions de

líquid, perquè són més fàcils de gestionar que donacions materials que s'han de traslladar. Però fins a quin punt a mogut les persones a actuar? A participar de la societat civil no només donant, implicant-se. El moviment del 15M i els indignats segueix present en l'atmosfera política, però la ciutadania, al parer de l'autor, no participa prou de la societat en què conviu.

Amb la motivació d'aportar un gra de sorra en aquest sentit, es va decidir que l'etapa de l'adolescència era un bon punt de partida per induir a la participació. L'edat de formació de la personalitat i de qüestionar-se els propis valors feia dels alumnes del segon cicle de la ESO un públic objectiu interessant.

Encara que Lafede.cat fa una bona feina a nivell de coordinació de moltes organitzacions catalanes, i està prestant a la crisi dels refugiats l'atenció que mereix, l'autor va creure necessària la creació d'un punt de trobada entre les ONG i la comunitat educativa. Tot i que se n'han traçat anteriorment, no hi havia cap pont en termes de refugiats i educació.

Amb aquestes quatre potes com a eixos temàtics, neix la idea de crear un projecte d'espai web on explicar la crisi dels refugiats i quines organitzacions treballen pel tema, amb perspectiva de crítica als mitjans i un to adequat pels estudiants de 3r i 4t d'ESO, amb l'objectiu últim de moure'ls a la participació en ONG o la societat civil.

1. Objectius

Objectiu general

L'objectiu general d'aquest treball és crear un projecte de blog sobre la temàtica dels refugiats amb la intenció de fomentar la participació a la societat civil dels alumnes del segon cicle d'ESO. Contindrà activitats pròpies amb l'objectiu d'empatitzar amb la situació que viuen les persones refugiades, alhora que es buscarà una perspectiva de crítica de mitjans analitzant-los, contrastant i aprofundint. A més, el blog pren com a objectiu principal el de connectar l'activisme i la comunitat educativa des de dues perspectives: la primera, la de presentar la tasca de les principals organitzacions no governamentals als alumnes, i la segona d'ésser un punt de referència on els professors interessats en sensibilitzar per la causa trobin una selecció de recursos educatius ja elaborats que parlin de refugiats.

Objectius específics

Analitzar des d'un context imparcial i crític la crisi dels refugiats, fixant-nos en la cobertura dels mitjans i els principals actors de la problemàtica. Es donaran dades oficials rellevants, es parlarà de l'origen de l'èxode, d'alguns antecedents lligats a Catalunya i del tractament dels mitjans.

“Moure a la participació” és un altre dels objectius que pren el treball: la idea és no només tractar de sensibilitzar els alumnes pel que fa a la temàtica dels refugiats, sinó tractar de generar interès i l'empatia per la temàtica suficient perquè s'impliquin en participar o organitzar accions per a la causa: des d'anar a una manifestació fins a imprimir-se la imatge d'una campanya d'una ONG o demanar als pares que facin una donació. No donarem tanta importància a l'acció en si sinó en el fet d'efectuar-la.

Els refugiats, com molts altres temes sensibles, molt sovint són tractats pels mitjans de comunicació amb conceptes que no són explicats o eufemismes que tenen una intencionalitat ideològica. Per fer-los entenedors als alumnes de la franja d'edat escollida, s'explicaran els conceptes essencials amb una activitat d'interacció amb el company i en la resta, la redacció serà adaptada, més planera i amena que els mitjans convencionals.

Sobre la tipologia dels continguts, prenem per objectiu el de generar molta interacció humana. Els *millennials* estan tecnològicament a un nivell molt superior a la generació

anterior, però estan perdent certa connexió vivencial. És per això que l'espai classe és considerat una bona oportunitat per reprendre la interacció entre companys, la comunicació verbal i no verbal. Per aquest motiu les activitats seran totes enfocades a que els alumnes s'organitzin per parelles o per grups i es dediquin a interpretar, analitzar, imaginar i reflexionar a partir de les reflexions pròpies i el *feedback* dels companys.

Fomentar la perspectiva crítica: amb les activitats d'anàlisi de mitjans de comunicació el que es buscarà serà fomentar la visió crítica, la capacitat d'analitzar el tractament i la voluntat d'aprofundir contrastant la informació. Contribuir en petita part en generar activitats d'educació en mitjans de comunicació és un altre dels objectius que cal esmentar del projecte.

Elaborar una “recepta” per altres temes d'actualitat: la idea del projecte rau en gran mesura en poder elaborar un seguit de pautes a seguir o a millorar per elaborar un projecte millorat en d'altres temes d'actualitat: per això les conclusions seran enfocades no només a la mera valoració del projecte elaborat i els aprenentatges adquirits a partir d'aquest, sinó als punts forts i els punts febles del projecte per poder elaborar un projecte futur, englobat en una altra temàtica d'actualitat, que lligui educació, crítica als mitjans i organitzacions sense ànim de lucre.

2. Metodologia

La metodologia per a l'elaboració d'aquest projecte és clara. En primera instància, s'elaborarà una aproximació teòrica estudis d'experts en els conceptes que es volen treballar per aconseguir els objectius del blog. Es farà tot seguit una revisió del context que envolta la temàtica dels refugiats, en termes d'explicar la situació, els actors i un breu context històric. I a partir d'aquí, es revisarà també el tractament dels mitjans de comunicació dels temes sobre immigració en el passat recent. Es desglossa a continuació aquesta primera part de documentació.

El marc teòric analitzarà dos conceptes que tot i tenir una relació estreta, cal diferenciar. Comunicació i educació. El projecte en qüestió vol treballar l'educació a partir d'eines comunicatives a un nivell multidireccional: l'objectiu és generar ponts de comunicació entre els mateixos alumnes i la comprensió del funcionament dels mitjans (amb les activitats pròpies); de les organitzacions cap als alumnes mitjançant l'espai que es dedicarà a explicar la seva tasca; i dels alumnes cap al públic que ells decideixin dirigir-se (en la última activitat), establint així una primera experiència de participació en la societat civil en termes de solidaritat. Per aconseguir-ho, cal aproximar-se a estudis teòrics que parlin de la comunicació i l'educació en termes de participació, canvi social i solidaritat. I pel que fa als mitjans de comunicació, revisarem dos aspectes molt concrets: en primer lloc, l'educació en mitjans: és necessària una educació que ensenyi als infants i joves a encaixar i analitzar la informació que reben dels mitjans de comunicació? Aquest és un altre dels objectius que perseguirà el blog, i per tant, cal conèixer algun estudi que ho hagi tractat.

La revisió del context dels refugiats serà enfocada a explicar el conflicte des d'un punt de vista crític. S'inclouran dades oficials i es comentaran a partir de fonts expertes tant els orígens de l'èxode com la gestió de la Unió Europea. Per tancar la situació, s'inclourà una breu connexió amb els refugiats catalans (tant els que va emetre Catalunya després de la guerra civil com els que va acollir de la guerra dels Balcans). Aquest últim punt ens ajudarà a tenir perspectiva a l'hora de generar empatia pel conflicte en els alumnes que facin les activitats.

Es parlarà a continuació dels mitjans i el tractament que han fet dels refugiats i de les persones immigrants que es trobaven en situació irregular. Descartat un anàlisi

hemerogràfic propi perquè s'allunyaria de l'objectiu principal del treball, caldrà revisar les tesines que parlin de quin és el tractament de les persones migrants en el context nacional.

Per prosseguir amb la documentació relativa al projecte que volem desenvolupar, caldrà un anàlisi de les organitzacions no governamentals i les organitzacions de la societat civil que treballen a Catalunya per la causa dels refugiats, així com esmentar el moviment social que s'ha generat. Respecte les ONG i les OSC, la recerca es centrarà en conèixer la seva missió i la tasca que fan amb els refugiats, a més de valorar si esmercen esforços en l'educació i si tenen recursos educatius que expliquin la causa en que es centra. També ens fixarem si tenen alguna petició de recollida de firmes per internet, per poder adjuntar en algun apartat del blog.

La documentació obtinguda servirà per elaborar un projecte que respongui a uns objectius que es diferenciïn dels seus antecedents i simultanis en el temps. No amb l'objectiu de crear el millor projecte, sinó de participar en una conjuntura on la col·laboració i el treball en xarxa han de ser protagonistes per beneficiar els destinataris últims del projecte: els alumnes i professors i les persones refugiades.

Entrem a la metodologia del projecte del blog en si. Primer caldrà justificar la necessitat de crear un blog amb les característiques que prenen l'objecte del treball: “Per què cal un blog dirigit a adolescents de 15 i 16 anys que lligui refugiats, mitjans i organitzacions de la societat civil?”. Un cop exposada la justificació del projecte en qüestió s'explicaran els perquès del públic objectiu escollit, així com de la tria de la plataforma.

Les seccions del blog serà el següent: s'explicaran el contingut, la forma i les activitats (en el cas pertinent) de cada secció. Les seccions rebran noms que apel·lin els alumnes i que els incitin a la participació. Hi haurà, a més de la Presentació i el Qui som, tres seccions: Informa't, Aprofundeix i Participa. Per ordre d'aparició en el menú principal:

- La presentació, tal com diu el nom, tractarà d'introduir de què va el blog, a més de mostrar el vocabulari, la intencionalitat i el to que s'utilitzarà al llarg de la resta de seccions.

- A Informa't les activitats tractaran de donar a conèixer els conceptes bàsics del problema dels refugiats, provant de generar empatia; i en segon lloc, de presentar la influència dels mitjans i reflexionar-hi al respecte.
- Aprofundeix serà una secció on s'explicarà d'on venen els refugiats, amb una activitat on la intenció serà entendre la importància de contrastar la informació i aprofundir. També hi trobaran una activitat creativa relacionada amb la investigació del passat de les seves famílies vinculat a les migracions.
- Participa és la secció en la qual es presentarà la tasca que fan les ONG i es proposarà una activitat de participació als estudiants, per introduir-los als projectes de la societat civil. En aquesta secció es presentaran també les peticions de signatures que demanen a Europa una millor gestió de la crisi dels refugiats.
- Per últim hi haurà la secció de Qui Som, on s'explicaran la missió, la visió i els valors del projecte, a més d'un formulari per contactar amb l'autor del projecte per a qualsevol dubte o qüestió.

Les conclusions tancaran el treball. En aquestes es tractarà de valorar si s'han complert els objectius primers: tant si s'han complert com no, l'autor interpretarà els motius de la resposta. A més de valorar els aprenentatges adquirits a partir d'aquest treball, s'esmentaran un seguit de pautes que han de servir per un projecte futur, amb els mateixos objectius però variant el tema d'actualitat mediàtica.

3. Marc teòric

Un dels autors més referenciats pel que fa a la crítica als mitjans és Noam Chomsky (1996:10-11). La seva interpretació de la teoria de la “democràcia progressiva” de Walter Lippmann, on diferencia que en les democràcies hi ha una classe especialitzada que “analitza, pren decisions, executa, controla i dirigeix els processos que es donen en els sistemes ideològics, econòmics i polítics” (i que representen una petita part de la població, el que ara coneixem com l’1%), i un altre gran grup que actua com un “ramat desconcertat”, que és espectador de la gestió de la classe dirigent (el 99%). D’en tant en tant, referint-se a les eleccions democràtiques, explica que es permet al ramat escollir a un membre de la classe especialitzada: “volem que siguis el nostre líder”. I tot seguit, parlant altre cop del ramat, esmenta que “s’espera d’ells que es relaxin i es converteixin en espectadors de l’acció, i no en participants”. La metàfora de Lippmann interpretada per Chomsky reflecteix la falta de participació en la societat civil de la ciutadania durant un període que s’ha extès en el temps. El treball tracta de generar interès als alumnes perquè vegin com funcionen les organitzacions de la societat civil, i se sentin empoderats per participar-hi d’una manera o d’una altra.

Sobre la participació: educació i comunicació

L’educació és un àmbit essencial del treball, ja que ens dirigim a alumnes de segon cicle d’ESO en un ambient de classe. És per això que cal revisar els textos de Paulo Freire (1994) abans d’engegar un projecte sobre educació. Degut a que el projecte és eminentment pràctic, s’ha volgut destacar del professor brasiler una cita que esmenta un seguit de conceptes que hauria de despertar una educació participativa perquè aquesta sigui eficient:

“Ensenyar i aprendre són, per l’educador progressista coherent, moments del major procés de conèixer. Per això mateix s’inclouen cerca, curiositat viva, equivocació, encert, error, serenitat, rigor, patiment, tenacitat però també satisfacció, plaer i alegria.” (Freire, 1994:3-4)

Un altre anàlisi teòric que és interessant com a consell per elaborar les activitats és la de Bernet i Novella (2001:137-166). Els autors sintetitzen els vuit nivells de participació infantil que presenta Hart en un estudi sobre la participació dels infants nomenat “Teoria i pràctica per incloure joves ciutadans a la comunitat pel desenvolupament i el medi

ambient”. El nivells són explicats com a vuit esglaons: en els tres primers, “manipulació”, “decoració” i “participació simbòlica”, els infants no entenen de què tracta l'activitat, són utilitzats com a propaganda o se'ls deixa expressar però sense que les seves opinions tinguin cap validesa.

En el quart i el cinquè esglaó Hart parla de participació genuïna. “Assignats però informats”, on els nois i noies no han participat en la planificació del projecte però actuen voluntàriament i “sent conscients del sentit de l'acció que se'ls proposa”. Aquest serà possiblement l'esglaó més utilitzat en el projecte que es desenvolupa, degut a que no s'ha establert la possibilitat d'entrar en una classe per a analitzar i recollir idees dels alumnes de la franja d'edat escollida. Tot i això, l'activitat pensada per la secció del blog “Participa”, pretén estar englobat entre el setè i el vuitè esglaó de Hart: el setè parla, segons la interpretació de Bernet i Novella (2001:137-166) de projectes “iniciats i dirigits pels nens, on els adults només faciliten el procés”, i el vuitè “quan són els propis nens qui decideixen incorporar als adults al desenvolupament del seu projecte”. Tot i que en les indicacions pel professor es fomentarà el fet de donar autonomia als alumnes, serà el docent, més pròxim a la realitat de la classe, qui decidirà en quin nivell s'involucra a les activitats.

Referent a comunicació

La participació és una paraula utilitzada en molts contextos i situacions. Per això cal que quedi englobada en la orientació que té el concepte en aquest projecte. L'aproximació de Servaes i Malikhao (2007) defineix participació en el context del paradigma de comunicació de masses, el mateix que explica els objectius del projecte en qüestió:

“Participació significa repartiment més equitatiu de tant el poder polític com econòmic, el qual molt sovint porta a reduir privilegis de certs grups. Un canvi estructural significa redistribució de poder. En les àrees de comunicació massiva, molts experts de la comunicació estan d'acord que el canvi estructural ha d'ocórrer primer per poder establir llavors polítiques de comunicació participativa.”
(Servaes i Malikhao: 2007:49)

Contribuir a aquest canvi estructural serà la finalitat última d'aquest projecte, però valdria la reflexió de valorar si aquest canvi estructural ja s'ha produït, de certa manera, amb el

15M i la consolidació a les urnes de nous partits polítics emergits de la participació ciutadana. Caldria analitzar si aquest fet ha derivat en polítiques públiques de comunicació participativa, tot i que aquest no és l'objecte del treball.

Pel que fa a comunicació per la participació, els mateixos autors consideren els mitjans de comunicació com a promotors de la conscienciació, però sense ser el factor clau que determini la presa de decisions envers la temàtica noticiada:

“Els mitjans de comunicació massiva són importants per promoure la conscienciació sobre noves possibilitats i pràctiques, tot i així, a l'arribar a la fase on es prenen decisions, quant a adoptar-les o no, la comunicació personal serà molt més influent.” (Servaes i Malikhao, 2007:45)

Els autors parlen de “comunicació personal” com l'eina més influent per participar o no en la societat civil. Per aquest motiu les activitats del blog buscaran en tot moment generar comunicació personal i vivencial entre els companys de classe a partir de portar a la pràctica les activitats.

Sobre els mitjans: educació i migracions

El projecte que es vol realitzar pren per objectiu el de formar en activitats d'anàlisi de mitjans: amb aquesta mateixa finalitat, Herreros (2001) escriu un assaig on indica un seguit de pautes per ensenyar a analitzar la informació audiovisual a televisió. Abans per això, esmenta com està el paradigma de la televisió generalista: esmenta que els canals competeixen pel liderat d'audiències:

“(El lideratge d'audiències) es concreta en un sistema de valors mercantil, espectaculars i de simplicitat que prevalen per damunt dels valors de servei a l'audiència perquè conegui la realitat a fons i en tota la seva complexitat”. (Herreros, 2001:16)

Anant una mica més enllà, Herreros adverteix de la necessitat de generar “contramirades” per saber rebre i encaixar la informació que emeten els mitjans de comunicació amb una perspectiva crítica i qüestionadora:

“El sistema educatiu necessita generar contramirades que guiïn, orientin i enriqueixin la observació dels usuaris. És precís reforçar l'educació per analitzar

i desemascarar el transfons de control dels canals. (...) S'ha de veure amb nitidesa el que hi ha a la pantalla i el que hi ha més enllà de la pantalla: un sistema de valors i un foment d'interessos econòmics, polítics i ideològics". (Herreros, 2001:17)

En el cas en qüestió dels refugiats, l'estudiant Aina Arrom va analitzar hemerogràficament notícies de EL PAIS i l'ABC (a més de dos diaris britànics). En una entrevista per al nostre projecte (a Annexos), explica que "Ambdós mitjans analitzats (ABC i EL PAIS) han tractat l'arribada massiva de refugiats com un tema polític, en la majoria dels seus casos, això es tradueix en què han difós els missatges institucionals." Això posa de manifest la manifestació d'interessos polítics als mitjans que esmentava Herreros, on els interessos humanitaris i de mobilització social passen a un segon pla en una temàtica que té molt a veure amb els drets humans.

Entrant en el terreny dels mitjans i les migracions, és interessant destacar com a aproximació històrica l'Informe MacBride (1980), el document que per primer cop va establir el desequilibri mundial de la comunicació, fent una molt bona crítica al paradigma comunicatiu centrat en la comunicació Nord-Nord i Nord-Sud. El document suggeria indicacions per establir un nou ordre mundial de la comunicació amb l'objectiu de posar en valor la cultura dels països en vies de desenvolupament, empoderar-los mediàticament parlant. Però passats prop de 40 anys, el paradigma pel que fa els mitjans de comunicació és encara eminentment "nordcentrada". L'informe advertia:

"Era necessària una nova actitud per superar el pensament estereotipat i per promoure un major enteniment de la diversitat i la pluralitat, respectant plenament la dignitat i la igualtat dels pobles vivint en diferents condicions i actuant de diverses maneres". (MacBride, 1980:254)

Vist que la conjuntura mediàtica segueix centrada en termes generals amb la comunicació Nord-Nord i Nord-Sud, caldria aprofundir: com es tracten actualment les migracions del Sud al Nord? En concret, a Espanya, com enfoquen els mitjans la mobilitat de persones? Per aquest motiu la recopilació d'estudis editada per Granados Martínez (2013) s'adequa en certa manera a les preguntes plantejades anteriorment. El recopilatori de *Les representacions de las migraciones en los medios de comunicación* es reflexiona sobre el fet que a les notícies, quan un immigrant delinqueix, la seva nacionalitat estrangera és

notícia, mentre que quan el delinqüent és nacional, no es destaca aquest fet. Això deriva a una criminalització intrínseca cap als immigrants. Aquest fenomen el coneixen els autors especialitzats com la *guetització mediàtica* (Granados Martínez, 2013:62):

4. Context actual

La crisi dels refugiats

Segons l'ACNUR hi ha 60 milions de persones refugiades o desplaçades internes al món. Al rànquing de Worldometers (2016), si els refugiats formessin un país, seria el número 23 amb més habitants del món, just per davant d'Itàlia. El conflicte de les persones que han de fugir de casa seva perquè són perseguits ha existit al llarg de tota la història. Però la crisi dels refugiats actual es compara amb l'èxode que va provocar la Segona Guerra Mundial. Segons la base de dades de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats, la quantitat de persones al dia que han d'abandonar casa seva arriba a les 42.500. Aquest tema ha estat present des de l'estiu passat a l'agenda mediàtica europea perquè els refugiats que fugen de Síria, Iraq o Eritrea (entre d'altres), han començat a travessar el Mediterrani (entre d'altres vies) massivament. Així com el 2014 van arribar 216.000 persones per via marítima (3.500 de les quals van morir en l'intent i l'alarma social no es va disparar, tret en moments puntuals de grans enfonsaments i desaparicions), el 2015 van creuar 1.015.000 persones i en van morir 3.800. Amb el que va de 2016, tot i el tancament de fronteres i el desallotjament de camps com el d'Idomeni, han arribat a 31 de maig, 203.000 persones i han perdut la vida 2.500. Els refugiats sirians, que representen un 41% dels que creuen el Mediterrani, són la causa en la qual ens centrarem eminentment. L'ACNUR té registrades fins a 4.840.000 persones sirianes refugiades. D'aquestes, 2.740.000 són a Turquia. 1 milió al Líban (un país on hi viuen 4 milions de persones, és a dir, que una de cada quatre persones que resideix al Líban és refugiada siriana). A Jordània n'hi ha 650.000, a Iraq 246.000 i 150.000 entre Egipte i diversos països del Nord d'Àfrica. La Unió Europea ha rebut 1 milió de sol·licituds d'asil de persones sirianes en els últims 5 anys. Sobre el paper de la Unió Europea en l'acolliment de refugiats, els experts Sánchez Montijano i Zaragoza-Cristiani (2016:70-77) destaquen de la disjuntiva europea entre els valors fonamentals pels quals es ven al món:

“Davant aquesta crisi, a Europa se li veuen les dues cares de la mateixa moneda, en una societat en que, en la seva gran majoria, s'orienta a recolzar la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, que es de compliment obligat entre els Estats membres. Aquest posicionament (de Merkel dient que Alemanya els acolliria) no només enllaça amb els principals valors sobre els que està constituïda

la Europa dels pobles, sinó que a més és el discurs de l'Estat de Dret, que parla d'un dret primari que obliga a tothom per igual.”

Encara que l'anàlisi de Lamm i Straubhaar (2016:78-85) abarca la tragèdia posant de manifest una perspectiva de moltes dimensions:

“La situació que viuen actualment els refugiats a Europa és una tragèdia de múltiples dimensions: la vida dels migrants està en risc, els seus països d'origen perden milers de ciutadans i la societat europea es troba dividida entre l'humanitarisme i el racisme”.

Sobre la disjuntiva europea entre l'Europa acollidora i l'*Europa Fortalesa* (com és anomenada per la majoria d'entitats socials), hi ha dos fons europeus que decanten la balança per la segona opció quan es fa la comparativa amb els refugiats. Mentre, segons publica la mateixa Comissió Europea, entre el 2007 i el 2013 el Fons per les Fronteres Externes va invertir 1.820 milions d'euros en enfortir les fronteres de la Unió, i entre el 2008 i el 2013 només va dedicar una tercera part dels recursos esmentats al Fons pels Refugiats: 630 milions.

Segons Eldiario.es, Espanya va invertir 27 milions d'euros en els pressupostos de 2014 en el mateix marc del Fons per les Fronteres Externes, que es van repartir en infraestructures, equipament policial, telecomunicacions, elements de transport i informàtica.

El 7 de març, la Unió Europea i Turquia signaren un acord polèmic respecte la crisi dels refugiats: a canvi de 3.000 milions d'euros per a diversos projectes i d'una certa liberalització dels visats turcs a Europa, Turquia “va convenir a en acceptar el retorn ràpid de tots els migrants que no precisin protecció internacional i que hagin passat de Turquia a Grècia, i en acceptar tots els migrants irregulars interceptats en aigües turques.”

L'altra mesura de l'acord que va suscitar a la crítica de les organitzacions humanitàries va ser el punt 2 de l'acord: “Per cada siria retornat a Turquia des de les illes gregues, es reassentarà un altre siria procedent de Turquia a la Unió Europea, tenint en compte els criteris de vulnerabilitat de les Nacions Unides.” La Unió Europea ja va ser criticada quan el 20 de juliol va establir quotes de refugiats, on els països van esmentar el número de persones que podien acollir, prop de 20.000. Al cap d'uns mesos i amb la crisi humanitària

en situació d'escreix, els processos d'acollida s'havien alentit i a Espanya, per exemple, s'havien acollit només 18 refugiats. El nombre de persones que la Unió Europea en la seva totalitat pretén acollir són 50 vegades inferior al nombre de refugiats sirians que hi ha al Líban, un país de 4 milions d'habitants. I es diu "pretén" comptant que acollís els 20.000 refugiats els quals van repartir en les quotes del 20 de juliol. Sabent que a finals del 2015, en el cas d'Espanya, de les 2.500 places assignades n'havien arribat 12 (Nvumba, 2015).

La crítica de l'acord entre la Unió Europea i Turquia va ser criticada durament per 16 organitzacions no governamentals de l'estat espanyol, que van presentar un manifest amb declaracions molt dures amb l'acord, titllant-lo d'ignorar necessitats de protecció internacional i d'una àmplia vulneració dels drets humans:

“(L’acord UE-Turquia) podria suposar greus violacions dels drets humans per les persones migrants, sol·licitants d’asil i refugiades, i l’incompliment per part d’Espanya de les seves obligacions internacionals si el recolzés. Amb aquest acord la Unió Europea i els seus Estats membres estarien fent cas omís a la necessitat evident de proporcionar protecció internacional a aquestes persones.” (VVAA, 2015)

L'acte públic anava signat per les següents organitzacions: Accem, Amnistia Internacional, Càritas, CEAR, Confer, Coordinadora d'ONG pel Desenvolupament, Consell General de l'Advocacia Espanyola, Jesuïtes Social, Justícia i Pau, Metges del Món, Oxfam Intermón, Plataforma del Tercer Sector, Red Acoge, Red Solidaria de Acogida, San Carlos Borromeo, Save the Children. En relació a l'acord, Nvumba (2015) destaca que la Unió Europea es justificà expressant que Turquia és un país segur. Per l'advocat de l'ACSAR aquest concepte està fonamentat “en les lleis dels països, i no en la seva aplicació”.

Pel que fa el context d'asil a l'estat espanyol, és necessària conèixer l'aportació de l'advocat especialitzat en asil de la Fundació ACSAR i refugiat polític de Guinea Equatorial José Luis Nvumba (2015, que destacà en la xerrada informativa al Servei Civil Internacional que els tràmits quan arriba un immigrant que vol sol·licitar l'asil no es fan com caldria. L'advocat destaca que en aquest procés “es confón el terme refugiat amb detingut”: quan una persona arriba a un país se li ha de fer una entrevista on prèviament

té dret a parlar amb un advocat per preparar-la, però en molts casos l'entrevista es fa després o els advocats actuen de “pal” (sense intervenir).

Segons l'actual Secretari de Ciutadania i Immigració del govern de la Generalitat de Catalunya, Oriol Amorós, la causa del refugi és part de la història recent de Catalunya. Pel que explicava al col·loqui organitzat per la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (Sol Rueda & Ferrer et al., 2007: 34-35), quan es va imposar al franquisme a Espanya “tot el Parlament de Catalunya o va anar a la presó o va ser liquidat físicament o va ser acollit per països llatinoamericans que van obrir-los les portes”. I no només personatges rellevants en política, també els intel·lectuals i icones de la cultura i literatura catalanes (per exemple esmenta Agustí Bartra o Pere Calders). Amorós aprofita la ocasió de vincular l'exili català amb el fet que l'acollida suposa beneficis mutus per la societat emissora de refugiats, en aquest cas la catalana, i per l'acollidora. En el cas de Mèxic, Amorós parafraseja les paraules de Vicente Fox: “(...) el benefici fou mutu pel que fa a la contribució al desenvolupament cultural, intel·lectual i educatiu de Mèxic.” En l'actualitat hi ha moltes persones migrants a Catalunya que són refugiades. La majoria dels refugiats que actualment arriben a Catalunya, segons l'investigador del CIDOB Eduard Soler (2015), la majoria venen d'Ucraïna i fa el recordatori que durant la guerra dels Balcans Catalunya també va ser acollidora de molts refugiats bosnians.

Alhora de documentar-se en la temàtica dels refugiats, també ha calgut conèixer d'on provenien aquestes persones. La gran majoria, i per això se'ls dedica gran part de les activitats, són ciutadans sirians. Cristina Mas (2015) identifica el règim d'Al-Assad en tres pilars: un aparell opressor on ningú pot actuar de manera autònoma; un règim basat en la burocràcia de l'aparell de l'estat; i un únic partit polític, el *baaz*, ja que tot i haver-hi eleccions en de tensions s'imposava amb un hipotètic 97% dels vots. La cronista de l'Ara, havent cobert el conflicte sirianès innumerables vegades, esmenta que tots els sirians han sentit a dir als seus fills que “Les parets tenen orelles”: amb aquesta expressió que podria sonar simpàtica explica Mas (2015) que qualsevol veí et podria denunciar per oposició. Pel que fa a l'inici de la guerra, sorgí, entre d'altres causes, per la sequera que hi hagué del 2008 al 2010, en que els pagesos, que no van rebre ajudes de l'Estat, van empobrir i van començar les revoltes. Això acompanyat de la Primavera Àrab als països veïns de l'Orient Pròxim va desembocar amb més revoltes que Al-Assad va reprimir durament.

Al conflicte, on s'ha especulat que per part del règim d'Assad s'utilitzaren armes químiques, s'hi anaren introduint fronts. Segons Cristina Mas, “el conflicte siria és com una ceba, té moltes capes”. Els eixos que destaca la periodista són: la revolució ciutadana contra la dictadura d'Assad; els rebels sirians contra els jihadistes; l'Estat Islàmic contra Al-Qaeda; l'Aràbia Saudita contra l'Iran i Qatar, les monarquies islàmiques contra les repúbliques islàmiques, els “estats artificials” (referint-se als traçats en tractats del Nord després d'abandonar les colònies, també coneguts com les “fronteres d'escaire i cartabó”) contra les realitats nacionals (els pobles kurds, que s'integren en territoris turc, siria, irania i armeni. Pel que fa a les defuncions, aquest conflicte ja ha arribat, segons les Nacions Unides, a les 400.000 morts en 5 anys de guerra (Al-Jazeera, 2016).

5. Organitzacions No Governamentals i de la Societat Civil pels refugiats

Aquest apartat pren per objectiu el de conèixer la missió de les organitzacions no governamentals i de la societat civil que es dediquen a fer tasques amb persones refugiades: tant les organitzacions que s'hi dediquen exclusivament, com les que ho fan parcialment. També hem de destacar que a continuació no hi ha la totalitat de les entitats que s'hi dediquen, tan sols una selecció d'organitzacions significatives que són catalanes o tenen seu a Catalunya, on es redueix el marc del projecte. Així doncs, de cadascuna se'n seleccionará una "missió", una breu descripció del que es dediquen (vinculat a la temàtica de les persones refugiades), i per últim, els recursos educatius dirigits a la franja d'edat que tenen al portal web (o en espai vinculat). De tota aquesta informació se'n farà una altra selecció i una adaptació i s'elaboraran les fitxes i el contingut web que apareixeran a la secció "Participa".

Lafede.cat

"Lafede.cat – organitzacions per a la justícia global és una xarxa que promou l'acció col·lectiva de les entitats afiliades. Lafede.cat treballa activament per aconseguir la justícia social i l'eradicació de les desigualtats a tot arreu, a d'altres llocs del món i a casa nostra, mitjançant la cooperació al desenvolupament, la defensa i promoció dels drets humans i el foment de la pau." (Lafede.cat, Presentació).

Compta amb 116 organitzacions, 17 de les quals treballen pels refugiats. Aquesta federació serveix per coordinar accions de forma conjunta, així com comunicats que exerceixen molta més pressió i tenen molt més impacte que si ho fes una sola organització. A la seva pàgina web hi ha un banner que explica que s'està fent per abordar la crisi dels refugiats (Lafede.cat, La crisi dels refugiats): s'hi pot trobar la tasca que efectua cada organització afiliada, i donen el número de compte de cadascuna. A més hi ha comunicats amb diversos objectius: per entendre com ajudar els refugiats, per saber qui està gestionant la crisi a Catalunya o fins i tot, i molt interessant per l'objecte d'aquest treball, un enllaç a un article de "Com educar la solidaritat" (Diari de l'Educació, 2015, 13 de novembre). En l'article, es destaquen una sèrie de recursos que lliguen educació per la pau i el desenvolupament amb la temàtica dels refugiats.

Contacte: 93 442 28 35 / informacio@lafede.cat

ACNUR (Comitè Català)

“L’Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats (ACNUR) és l’organisme de les Nacions Unides encarregat de protegir als refugiats i desplaçats per persecucions o conflictes, i promoure solucions duraderes a la seva situació, mitjançant el reassentament voluntari al seu país d’origen o al d’acollida.” (ACNUR, Quienes Somos). Actuen a nivell mundial, on coordinen els camps de refugiats i lluiten pels drets dels refugiats arreu del planeta.

El Comitè Català de l’ACNUR té per objectiu “Promoure el coneixement dels fenòmens del refugi i asil entre els infants, les seves famílies i la comunitat educativa de l’educació primària i fomentar la comprensió i el respecte pels Drets Humans.” A nivell educatiu, ha elaborat alguns recursos dirigits a nens de 6 a 12 anys amb la intenció de generar empatia i que els infants coneguin la situació dels refugiats. A més de materials i recursos a la xarxa, organitzen xerrades de persones refugiades residents a Catalunya perquè vagin a les escoles a explicar la seva història. (Jo Em Dic Brisa, Comitè Català d’ACNUR).

I dirigit al segment d’edat que més ens interessa, encara que no sigui el Comitè Català, val a destacar que l’ACNUR ha preparat materials interactius a nivell internacional molt interessants: “No son sólo números” (ACNUR Espanya) i “Contra viento y marea” (Contra viento y marea d’ACNUR).

Contacte: 93 301 20 35 / catalunya@eacnur.org

CCAR (CEAR)

“La Comissió Catalana d’Ajuda al Refugiat té com a objectius la defensa del dret d’asil i els drets de les persones refugiades i immigrants. Des de la Comissió qüestionem la pretesa voluntarietat de les migracions i volem obrir un debat sobre les formes de persecució i vulneracions de drets humans que necessiten d’algun tipus de protecció.” (CCAR).

La CCAR es caracteritza per atendre a les persones refugiades que arriben a Catalunya. Amb els serveis de primera acollida, d’assessorament jurídic, amb programes socials, el servei d’interprets, de formació i ocupació i d’oci i coneixement de l’entorn. Reben donacions de socis i tenen un teixit de voluntaris que hi col·laboren, a més de fer formacions puntuals dirigides a la societat civil interessada. Dirigides concretament a

infants han fet tallers a escoles, però no tenen materials en línia ni res que indiqui que han fet feina als instituts. Tot i això, van publicar un llibre, “Les guerres d’exili. Les persones refugiades en contextos de guerra”, que podem consultar *online*. S’esmenta perquè el to de moltes de les històries és adequat per la franja d’edat a que ens dirigim, nois i noies de 15 i 16 anys. Són històries de vida que generen un nivell d’empatia interessant per poder després moure els alumnes a la participació. (Guerres d’exili, CCAR)

Contacte: 93 301 25 39 / ccar@cear.es

Fundació ACSAR

“La raó de ser de la Fundació és transformar la praxi i l’assistència directa en coneixement i aprenentatge, a fi de contribuir a la reflexió i el debat sobre els fenòmens de mobilitat internacional i de diversitat i cohesió social. L’objectiu últim és contribuir a la construcció d’una societat plural i diversa alhora que promoure la igualtat de drets de ciutadania”. (ACSAR, Presentació)

ACSAR són les sigles de Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiat. El caràcter d’exclusivitat en temes de mobilitat internacional forçada, a més de la intenció de promoure debat entorn el tema, demanen posar en rellevància l’activitat de l’organització per a l’elaboració d’aquest treball. Posen el focus d’atenció en la incidència pública per defensar els drets dels refugiats mitjançant conferències i taules rodones, a més de tenir publicacions (monogràfics i anuals) que es dediquen a diverses temàtiques entorn a la migració. Dirigit als sol·licitants d’asil, té un servei d’assessoria legal vinculat al SAIER i un Portal de la Immigració amb molta informació rellevant pels immigrants que arriben a Barcelona.

A més de la recerca, l’assessorament jurídic, la sensibilització i la creació d’eines, des d’ACSAR organitzen cursos i seminaris, però no van orientats a escoles o instituts: se centren en formació per a administracions públiques, ONG i professionals del sector.

Contacte: 93 304 30 23 / facsar@fundacioacsar.org

STOP Mare Mortum

“Som una plataforma ciutadana que té per objectiu fomentar un canvi en les polítiques europees d’estrangeria i migratòries. El nostre treball es basa en dos eixos: la

sensibilització i formació de la ciutadania i la incidència política. És per això que treballem fent concentracions i mobilitzacions, xerrades i propostes polítiques”. I en la seva visió, afegeixen un aspecte important que va en la direcció de l’objecte del treball: “Stop Mare Mortum vol deixar el llegat d’una ciutadania molt més mobilitzada, que reaccioni davant de qualsevol vulneració de drets humans.” (STOP Mare Mortum)

La plataforma participa molt activament en organitzar esdeveniments dirigits a la mobilització de la societat civil pel tema dels refugiats. Exemples en serien la organització de la manifestació del 19 de març juntament amb Unitat contra el Racisme, la coordinació de les cassolades que s’organitzen setmanalment per protestar pels drets de les persones refugiades o la participació en l’Acampada Refugiada del 15 al 17 de maig a davant la seu de la Comissió Europea a Barcelona.

Pel que fa a recursos educatius, a la seva plana web no en tenen de disponibles, tot i que és interessant les facilitats que donen per a participar en la plataforma (STOP Mare Mortum, Participa), on només has de signar el seu manifest i donar algunes dades per passar a formar-ne part (o directament pots assistir en algunes assemblees obertes). (STOP Mare Mortum, Adhesions individuals).

Contacte: info@stopmaremortum.org

SOS Racisme

La organització de la societat civil està centrada en lluitar contra totes les fórmules de racisme a la societat. A la seva missió, esmenten: “calen profunds canvis estructurals en la nostra societat, acompanyats de pedagogia social i de polítiques reals i eficients que tinguin una direcció comú: la convivència en un marc d’igualtat, garantint la cohesió social i desmantellant així la ideologia racista que impregna la nostra societat.” Fan assemblees obertes, on qualsevol persona està convidada a assistir i conèixer a fons les tasques de la organització. Estan federats amb Lafede.cat i es centren fonamentalment en tractar d’incidir en canviar “una política migratòria que causa morts”. També tenen una Oficina d’Informació i Denúncies dirigida a víctimes de racisme. (SOS Racisme, Missió)

No tenen recursos educatius en línia. La organització esmenta que pel que fa als drets de les persones refugiades, vehiculen la seva feina mitjançant la plataforma d’STOP Mare Mortum, explicada anteriorment.

Contacte: sosracisme@sosracisme.org

Metges Sense Fronteres

Una de les organitzacions mèdiques i humanitàries més importants del món. Tenen prop de 5 milions de socis arreu del món, que els doten d'independència. Es dediquen a “preservar la vida i alleujar el patiment dels éssers humans”. Afegeixen, i això els diferenciaria d'altres ONG, que “amb la finalitat de millorar la situació, també podem prendre testimoni per denunciar les situacions que presenciem”. Són a pràcticament tots els camps de refugiats, així com en zones de conflicte. (MSF, Quienes Somos)

Tenen un portal de notícies interessant, de fonts pròpies i actualitzada amb molta freqüència. El tema dels refugiats és tractat constantment, des d'una perspectiva, evidentment, allunyada de l'enfocament polític i institucional del tema. Es parla dels assumptes des d'una vessant de proximitat amb les persones i un context d'ajuda humanitària. No tenen recursos educatius *online* centrats en els temes de refugiats.

Contacte: msf-bcndele@barcelona.msf.org

Creu Roja Catalunya

Creu Roja Catalunya també és una gran organització que es dedica a la millora de la qualitat de vida de les persones en situació de vulnerabilitat. Els refugiats en són un dels molts grups. Amb una perspectiva de neutralitat que els diferencia, per exemple, de Metges Sense Fronteres, no denuncien les situacions que vulneren els drets humans que presenciem els seus tècnics i voluntaris, amb l'objectiu que els permetin continuar ajudant les persones i que els actors que dominen el territori en qüestió no els facin fora. És una organització que és nodreix de voluntariat. Només a Espanya tenen prop de 20.000 voluntaris. Són presents en tots els conflictes i en el cas dels refugiats, es troben en gran part dels camps així com de zones en guerra. (Creu Roja, Principis)

Tenen l'Observatori de la Vulnerabilitat, un projecte que anualment recull informació a partir d'enquestes dels atesos per la organització a Catalunya, i elabora un monogràfic que té incidència pública interessant. L'últim es titula “Les persones immigrades en situació vulnerable” (Creu Roja, Publicacions)

Per trobar recursos per a l'educació de Creu Roja hem de destacar la feina de sensibilització que efectua Creu Roja Joventut: “L’objectiu d’aquestes acciones és promoure entre la joventut valors com el respecte, la igualtat, la convivència, la solidaritat, la crítica constructiva i la llibertat i la responsabilitat, mitjançant la participació democràtica.” <http://www.creuroja.org/AP/cm/1028P133L8/Projectes.aspx>

La organització no té recursos dedicats a la teàtica de refugiats, però a nivell estatal té un projecte anomenat PRE20 que tracta temes que van inevitablement lligats a l’acollida de les persones migrades: ens referim al projecte “PRE20 Sobre diversidad” i el mateix “Sobre no violència” <http://www.cruzrojajuventud.org/principal/web/cruz-roja-juventud/recursos-web>

Contacte: 93 300 65 65 / informacio@creuroja.org

Oxfam Intermón

És una altra gran ONG que es dedica a la lluita contra la pobresa. “Treballem a tot el món amb eines innovadores i eficaces per aconseguir que les persones puguin sortir de la pobresa per elles mateixes i prosperar.” (Oxfam Intermón, Qui Som)

Destaquen entre les principals emergències la crisi dels refugiats a la seva web. La pàgina web està fet amb perspectiva de participació, ja que hi ha un dels apartats nomenat “Què pots fer tu?”, on explica les quatre opcions: fer un donatiu, donacions d’empreses, unir-te a l’equip (per aplicar per una feina o per fer-te voluntari) i l’apartat que s’adequa més al treball: Participa. Aquesta pàgina explica totes les maneres que proposa la organització en la participació. “Creiem que entre tots i totes podem canviar el món i hem decidit actuar per fer d’ell un lloc més just, solidari i en pau. “Pots participar de moltes maneres, convertint-te en ciberactivista, unint-te a la xarxa de joves o apuntant-te a les nostres activitats... Assabenta’t de totes les possibilitats i participa!” (Oxfam Intermón, Participa)

Un projecte molt interessant és el de “Marca La Ruta” (Marca La Ruta.org, Oxfam Intermón), en que qualsevol ciutadà pot registrar-se i pot donar una idea o formar part de l’equip d’una campanya de sensibilització coordinat pels organitzadors d’Intermón.

Un altre projecte interessant és el de “Kaidara. Experiencias y recursos educativos para una ciudadanía global”. Un portal d’Intermón dedicat exclusivament a recursos educatius

pel desenvolupament, i en relació directa, per la solidaritat. Hi ha un cercador on buscar recursos educatius, filtrant per paraules clau, temàtica, tipus de recurs i edat dels alumnes. No conté recursos sobre refugiats ni asil pel segment d'edat de 14-16 anys. (Kaidara, Oxfam Intermón)

info@OxfamIntermon.org | 902 330 331 | 933 780 165

Mans Unides

“L'ONG Mans Unides lluita contra la fam, la malnutrició, la pobresa, la malaltia, el subdesenvolupament, la falta d'instrucció, i contra les seves causes, entre d'altres: la injustícia, la desigualtat en el repartiment dels béns i les oportunitats entre les persones i els pobles, la ignorància, els prejudicis, la insolidaritat, la indiferència i la crisi dels valors humans.” (Mans Unides, ONG)

La ONG, també participant de Lafede.cat, dóna molta importància a la seva pàgina web el tema de l'educació en valors. Té una extensa pàgina on es pot filtrar per títol, etapa educativa, tipus i idioma (Mans Unides, Recursos Educatius). Tampoc apareixen recursos per a secundària sobre la temàtica de “refugiats” o “asil”, fet que posa en rellevància la necessitat de recursos en aquest sentit.

Contacte: info@manosunidas.org

Proactiva Open Arms

Proactiva Open Arms era una empresa de salvament que treballava exclusivament a les platges catalanes. Amb l'inici de la mediatització de la crisi dels refugiats, amb la foto d'Aylan, formaren una campanya per recollir fons per anar a Lesbos a fer salvaments dels refugiats que arribaven a les costes gregues. El seu director, Òscar Camps, va ser el Català de l'Any 2015 per aquesta tasca. No tenen recursos educatius, però explicar la seva tasca és rellevant per fer entendre la crisi als alumnes, a més que l'activitat que realitzen és molt impactant i crida l'atenció dels adolescents. (Proactiva Open Arms)

Contacte: laura@proactivaopenarms.org

Save the children

Save The Children és una ONG que es dedica a protegir els drets dels infants en situació vulnerable arreu del món. Per la crisi de refugiats que es dirigeixen a Europa estan

intervenint a Grècia, Itàlia, Alemanya, Sèrbia i Macedònia. Al tractar-se d'una ONG que lluita pels drets dels nens i nenes, també busca la sinergia dels centres escolars. Per promocionar la idea de “nens que ajuden altres nens” té diverses iniciatives: que el centre organitzi una cursa solidària, com fer un punt de llibre solidari, o un seguit de centres ambaixadors. (Save the children, Quiénes Somos)

A més de les opcions convencionals de participació, com fer una donació o fer-se voluntari, Save The Children té una plataforma interna de micromecenatge. “Crea tu reto” és un espai obert on qualsevol ciutadà pot el·laborar un projecte solidari i es marca d'objectiu un pressupost que d'altres usuaris de la xarxa podran ajudar a aconseguir. De la mateixa manera que Verkami, Save the Children té aquest espai per a projectes de *crowdfunding* obert. (Save the children, Retos)

Contacte: 93 310 52 00 / catalunya@savethechildren.es

Amnistia Internacional

Amnistia Internacional és una associació sense ànim de lucre que lluita pels drets humans en la seva totalitat. Entre els seus objectius principals, té el de “defensar a les persones migrants, sol·licitants d'asil, refugiades, desplaçades o víctimes de tràfic de persones. A més de la població civil en conflictes armats.” (Amnistia Internacional, Quiénes somos)

Amnistia Internacional destaca d'entre les ONG per informes molt ben documentats. En relació, l'espai web organitzat per blocs temàtics és un molt bon espai per informar-se sobre la crisi dels refugiats. (Amnistia Internacional, Refugio e Inmigración)

De la mateixa manera, al donar tanta importància a la informació, es dedica també a la educació: el portal d'educació pels drets humans explica que es fan xerrades i activitats a tot tipus de centres educatius amb l'objectiu de sensibilitzar els alumnes en matèria de drets humans. (Amnistia Internacional, Educación en DDHH).

A més, tenen una “Xarxa d'escoles pels drets humans” on hi podem trobar recursos educatius per matèries. En la unitat Refugi, Immigració i Asil trobem dues propostes interessants: un joc dirigit a nens petits perquè empatitzin amb els refugiats, i una guia didàctica per a professors molt completa que serveix perquè els alumnes coneguin la situació en les persones en moviment. En relació a la franja de treball analitzada, hi ha 5

activitats en matèria de refugiats. (Amnistía Internacional, Actividad DDHH Personas en movimiento). Pel que fa a moure a l'acció, donen la possibilitat de fer de voluntari en grups locals.

Tel. 93 209 35 36 E-mail: info@amnistiacatalunya.org

Acció Solidària Logística - EREC

L'Equip de Rescat en Emergències Catalunya (EREC) és una organització sense afany de lucre “amb la voluntat de donar resposta, per petita que sigui, a grans catàstrofes, especialment terratrèmols, que puguin tenir lloc tant a nivell nacional com internacional.” (Acció Solidària Logística, EREC)

El que diferencia aquesta ONG és “l'objectiu de constituir un equip humà que garanteixi una resposta eficaç i immediata davant les necessitats de rescat i col·laboració que genera una emergència internacional.” Per això han creat una xarxa de voluntaris especialitzats en rescats i emergències i entre els seus principals objectius hi ha el d'assistir i coordinar en camps de refugiats i desplaçats (elaborant protocols d'actuació), molt caracteritzats per situacions de caos (violacions dels drets humans, sobresaturació...). Per aquest motiu cal posar de rellevància la tasca d'aquesta organització.

Fan formació de voluntariat especialitzat, però no hi ha recursos educatius dirigits a alumnes d'ESO. Pel que fa a la participació compresa en l'edat de 15 i 16 anys, el president d'Acció Solidària Logística, Agustí Pallarés, destaca: “En el cas concret de cooperar als camps de refugiats, nosaltres ho fem amb els membres del nostre grup EREC. Aquest socis són tots majors d'edat i amb perfils i formació adequada. A part d'això sempre es pot col·laborar amb tota la gran feina que és donar difusió al projecte, amb tot tipus de mitjans. Això ara per ara és el que fem des d'aquí la majoria de socis i col·laboradors que tenim.” (és la resposta a una pregunta a través de correu electrònic).

Contacte: info@asl.org

Escola Cultura de Pau

La Escola Cultura de Pau té el “propòsit de treballar per la cultura de pau, els drets humans, l'anàlisi de conflictes i dels processos de pau, l'educació per la pau, el desarmament i la prevenció dels conflictes armats”. (Escola Cultura de Pau, Presentació).

Elabora constantment continguts per a la promoció de la cultura de pau, i hi ha guies didàctiques per promoure l'enteniment de la crisi de refugiats. Un exemple molt bo de recursos que l'Escola de Cultura de Pau proporciona en línia és la Guia didàctica "Comprendre la crisi de les persones refugiades" (Escolta cultura de Pau, Educació)

Els informes que elaboren els seus integrants són referents al sector, en concret els anuaris "Alerta!", que analitzen com avancen els conflictes armats del món, on hi ha més risc que exploti un conflicte i on s'està calmant la situació. Focalitzen el seu discurs en els processos de pau i fan activitats per a tots els nivells de formació. Participen a Lafede.cat.

Contacte: escolapau@uab.cat 93 586 88 48

ACCEM

La organització sense ànim de lucre ACCEM es defineix de la següent manera: "és una ONG dedicada a millorar les condicions de vida de les persones que es troben en la situació més vulnerable de la societat, especialment els col·lectius de refugiats, migrants i persones en situació o risc d'exclusió social." (ACCEM, Presentació)

ACCEM és una organització molt rellevant pel que fa a l'acollida de refugiats a nivell espanyol, i és una organització que apareix sovint als mitjans per aquest fet. Ara bé, al terreny català, l'àmbit territorial del treball, la seva activitat no és tant intensa com a d'altres comunitats. Això queda reflectit amb els programes que dels 170 programes que tenen actius, només un, "Xarxa de vivendes d'inclusió social", es troba a Catalunya.

Hi ha dues iniciatives d'ACCEM que val la pena esmentar: una és la de "Refugiados en el Cine" un blog amb un seguit de recomanacions de pel·lícules sobre refugiats (Refugiados en el cine, ACCEM). I també cal esmentar un segon projecte, el de "Refugiados en el Cómic". En la última edició d'aquest projecte van publicar un còmic "Así es la vida", el còmic està redactat per Tressor Londja, un refugiat de la República Democràtica del Congo, que explica la seva història personal fins arribar al CETI. És commovedora i molt dura, però el to en que està escrit és apte per tots els públics. (ACCEM, "Así es la vida")

Contacte: 91 532 74 78 / accem@accem.es

Pallassos sense fronteres

“La missió de PsF és millorar la situació emocional de la infància que pateix les conseqüències de conflictes armats, guerres o catàstrofes naturals; i ho fem mitjançant espectacles còmics realitzats per pallassos i pallasses professionals voluntaris.” (Pallassos sense fronteres, El sentit de la nostra acció)

La participació en molts camps de refugiats de Pallassos sense fronteres és posada en rellevància pel seu caràcter distintiu de la resta d'organitzacions sense ànim de lucre. L'objectiu únic de tal organització és el de vetllar per treure un somriure a les persones que passen per una situació complicada. Al seu espai web ho expliquen com “Regalar l'immaterial”. Tot i no tenir recursos educatius en línia, creiem que l'activitat que realitzen pot interessar als adolescents, a més de fer-los veure que no totes les ONG es dediquen a transmetre recursos materials a les persones refugiades.

Contacte: 93 324 84 20 / psf@clowns.org

Adoratrius SICAR.cat

“Adoratrius és una entitat religiosa de caràcter social sense ànim de lucre que presta atenció a les dones en situació d'exclusió. A Catalunya, desenvolupa des del 2002 el programa SICAR cat, que presta atenció integral a dones víctimes del tràfic d'éssers humans (TEH) per a la seva recuperació i la restitució dels seus drets. A més a més, realitza accions de sensibilització i denúncia amb el fi de contribuir al canvi social.”

Pel que fa a les refugiades, organitza actes per visibilitzar la relació entre dones refugiades i tràfic de persones, fent forta crítica als mitjans de comunicació generalistes, que invisibilitzen la qüestió. No tenen recursos educatius en línia.

Contacte: 661861875 / sicar@adoratrius.cat

Asil.cat

És una xarxa d'organitzacions sense ànim de lucre, sense entitat jurídica pròpia, que treballen conjuntament pels drets dels refugiats. La formen: ACATHI, ACCEM, ACSAR, CEAR, EXIL, PEN Català i Adotariu SICAR.cat. El Comitè Català de l'ACNUR n'és membre observador.

Contacte: directament a les entitats adherides.

SAIER

El Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats no és una ONG ni una OSC. Depèn de l'Ajuntament de Barcelona. Però cal posar en rellevància la seva tasca. “És un servei municipal especialitzat en mobilitat internacional, que ofereix informació i assessorament sobre immigració, refugi, emigració i retorn voluntari a qualsevol ciutadà o ciutadana que visqui a Barcelona.” (Ajuntament de Barcelona, SAIER)

Fan un servei integral, és a dir, que tracten totes les necessitats que pot tenir un nou vingut: assessorament jurídic, formació lingüística, integració, homologació de títols acadèmics. Treballen en col·laboració de diverses associacions, com el Col·legi d'Advocats de Barcelona, la Fundació ACSAR, Creu Roja, el Consorci per la Normalització Lingüística i d'altres. No tenen recursos educatius ni estan oberts al voluntariat.

Altres

Per tancar l'apartat, volem esmentar que les següents ONG també realitzen activitats en favor dels refugiats a Catalunya:

- CIEMEN
- Farmamundi
- Fundipau
- Justícia i Pau
- Metges del Món
- International Rescue Committee
- EXIL
- ACATHI

6. **Blog**

Per què cal un blog amb aquestes característiques?

Analitzat el panorama català en els àmbits d'ONG que tracten temes de refugiats, i de recursos educatius amb perspectives de participació, desenvolupament i crítica als mitjans, hem cregut convenient crear un espai de trobada. Un espai disponible a la web on a més de ser un punt de trobada entre els àmbits esmentats i hi hagi activitats proposades des d'aquesta perspectiva, s'expliquin les tasques de les ONG, generat un alt nivell d'empatia en els adolescents pels afectats per la causa de la problemàtica, arribar a una activitat final on els alumnes elaborin una campanya per difondre la tasca de la organització que més els cridi l'atenció.

Aulamèdia.cat, pel que fa a la educació en comunicació, posa de manifesta la seva plana web: "L'Educació en Comunicació Audiovisual no està recollida de forma prescriptiva en els currículums escolars. Però malgrat això, l'educació mediàtica és present, d'una forma o altra, en molts centres docents tant de Primària com de Secundària, tant públics com concertats." (Aula Mèdia, "Voluntarisme, Currículums i DVD"). Vist que en l'àmbit català no hi ha activitats de crítica als mitjans enfocada a la relació al tema dels refugiats, s'ha detectat l'interès que podria tenir efectuar-ne alguna.

L'objectiu del blog és en primer lloc, proposar activitats innovadores per realitzar en grup i fomentar l'empatia i la reflexió, l'esperit crític i la importància de contrastar. En segon lloc, concentrar una selecció d'activitats creades per diferents actors i obertes a tots els públics però disperses per la xarxa, per facilitar la recerca d'activitats als docents. I per últim, i el més important, generar en la consciència dels alumnes les ganes de participar a la societat civil. Per totes aquestes raons, creiem que un espai a la xarxa és idoni.

L'espai web està pensat per contactar amb instituts i professors per explicar el projecte, i en cas que els agradi, assessorar-los i passar-los el material de suport. Per aquest motiu no insistirem en termes de SEO o posicionament als buscadors: només tractarem de fer un espai atractiu per la franja d'edat a què ens dirigim i pràctic pels professors que vulguin realitzar les activitats a classe.

Públic objectiu

El públic objectiu escollit són alumnes de 3r i 4t d'ESO. Les raons per les quals s'ha escollit aquesta franja d'edat són diverses:

En primer lloc, pel fet que una de les intencions és la d'haver d'adaptar els missatges a una franja i un nivell educatiu concrets. Des d'aquesta perspectiva comunicativa, el segon cicle de l'ESO és el punt intermig entre la comprensió pràcticament completa que podrien tenir els estudiants de batxillerat, i la dificultat per explicar als del primer cicle d'ESO o a la primària alguns conceptes sobre les migracions que no s'haurien d'eludir.

En segon lloc, pels mateixos motius creiem que és la primera edat en que es pot explicar la duresa la situació sencera. Pensant en una clau de comunicació no violenta, totes les edats són bones. Però el moment de l'adolescència, coneguda per la formació de la personalitat i l'adquisició de noves aficions i cercles d'amistats, és un bon moment per introduir-los la possibilitat de relacionar-se amb la societat participant-hi activament.

En tercer i últim lloc, per un interès en clau de la nova generació digital. És cert que l'activisme i les ONG es mouen força bé en les noves tecnologies, però la majoria de tècnics i voluntaris encara no són nascuts en la l'era virtual. A l'aparèixer una nova aplicació, la nova generació l'interpreta i la fa seva en qüestió d'un temps ínfim que no es pot comparar amb la generació anterior. Per això involucrar-los el més aviat possible a la societat civil permetria que difonguessin les causes als companys de generació, a més de generar idees d'explicar la solidaritat en cada nova aplicació virtual que permeti la comunicació interpersonal.

Tria de la plataforma

La tria de la plataforma ha estat quelcom conflictiu. La cerca s'ha fet partint de la premissa que l'essència del treball requeria tant en el contingut com en la forma: i la plataforma és una de les variables més importants pel que fa a la forma: es necessitava un blog que permetés la possibilitat de fer un disseny que despertés l'interès dels alumnes de la franja d'edat escollida, alhora que permetés la incrustació de vídeos, imatges, mapes i PDF. També ha influït en la decisió el fet que a l'hora d'elaborar un projecte sense ànim de lucre, tampoc es volia invertir en la plataforma: per això se n'han buscat que tinguessin la opció de gratuïtat.

El nivell informàtic de l'autor és el que li ha donat la formació del grau de Periodisme (assignatures de blogs) i prèvia, cap d'especialitzada en llenguatge de codi: així doncs, s'ha buscat una plataforma intuïtiva, amb la qual ja s'hagués treballat i que permetés les possibilitats esmentades anteriorment.

Així doncs, entre les opcions de Wordpress, Blogger i Wix finalment la balança s'ha decantat per la última opció. El motiu ha estat la possibilitat que permet Wix d'escollir plantilles amb dissenys més trencadors amb l'esquema blog convencional.

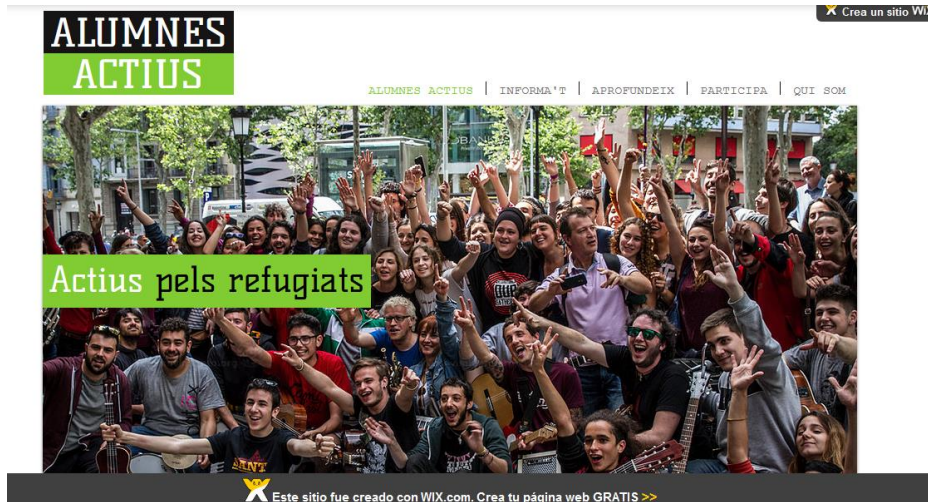
Seccions del bloc

Presentació

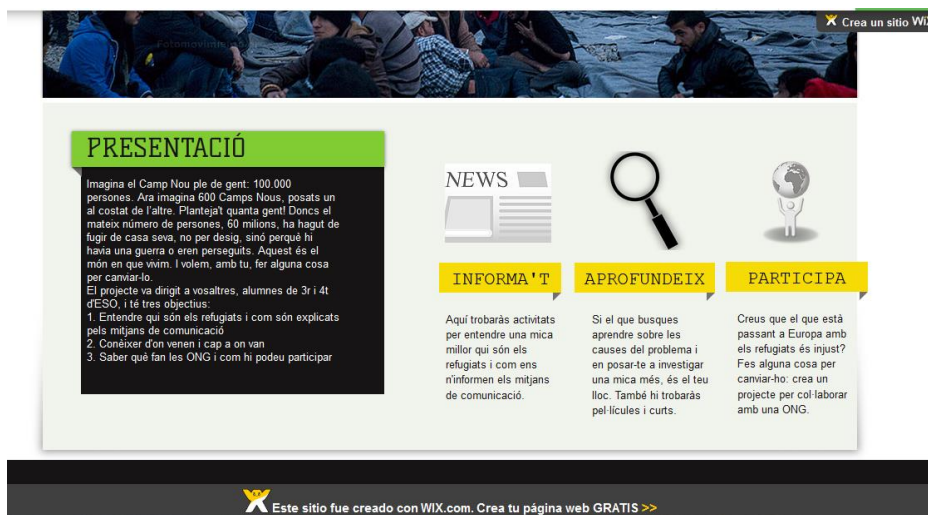
La presentació o menú principal, l'objectiu és donar a conèixer de què tracta l'espai web. El fet que sigui la primera pàgina que es trobaran alumnes i professors quan entrin al web, val a destacar que és essencial buscar el fet de “donar una bona impressió”. Amb una interfície trencadora, la intenció és la de captar l'atenció dels alumnes, i amb un text on s'expliqui la problemàtica dels refugiats amb un to adient, buscant la connexió. Com que a més de presentació, aquesta pàgina actuarà de *home* o menú principal, també hi haurà enllaços amb breus definicions de cada secció.

A continuació cal posar en valor els recursos que s'utilitzaran en aquesta secció: una tipografia senzilla, entenedora però poc vista i atrevida que pugui interessar als alumnes; un *slide show* d'imatges de voluntaris donant un cop de mà a refugiats o d'iniciatives de la societat civil per sensibilitzar o denunciar la problemàtica; icones significatives per a cada secció del blog, que les representin; utilitzar un redactat amb un to amè, fent servir ús de comparacions per donar una mica d'èmfasi a les xifres.

Mostra 1:

Mostra 2 (scroll realitzat):

Informa't

La secció d' "Informa't" es plantejarà amb dos objectius fonamentals: el primer, apropar els conceptes bàsics sobre persones refugiades als alumnes, provant de despertar unes primeres situacions d'empatia; i en segon lloc, fer una aproximació crítica als mitjans de comunicació, en la importància del missatge i les diferències entre explicar les mateixes realitats.

Per aconseguir-ho es presentaran dues activitats pròpies, dues de relacionades i es farà una proposta guiada. De les pròpies, la primera serà per explicar els conceptes de refugiats i l'altra per a fer la crítica als mitjans en termes de refugiats. Les seleccionades perseguiran l'objectiu de fer crítica als mitjans, ja que a l'apartat d'Aprofundeix hi haurà

les dedicades a empatitzar amb els refugiats. Ambdós continguts escollits formen part d'una guia didàctica cadascun dirigida a alumnes de la franja d'edat escollida.

Activitat pròpia 1. Conceptes: “Els qui han de fugir de casa seva”

Objectius

- L'enteniment dels conceptes més importants sobre els problemes de la immigració i els refugiats.
- Generar empatia: que els alumnes es posin “a la pell” de les persones que pateixen aquesta situació.

Guia

Es posen per parelles. Un de la parella agafa els conceptes amb la lletra A i l'altre els de la lletra B. S'han de mirar el concepte amb el mateix número que el company. Es tracta que en silenci, cadascú llegeixi la definició de la fitxa, i a partir d'aquí, s'inventi i comparteixi amb el company una breu història a partir del comentari que se li proposa. Després ho farà el company. I es repetirà el procés amb els altres conceptes.

1. Immigrant il·legal - Persona apàtrida
2. Refugiat - Sol·licitant d'asil
3. Desplaçat intern - Menor no acompanyat

Indicacions pel professor

Per realitzar l'activitat cal que s'imprimeixi el PDF amb tantes còpies com parelles hi hagi a la classe. Per acompanyar aquesta activitat només calen dues coses: aclarir dubtes en cas que no es comprengui alguna cosa; i generar un ambient distès perquè els alumnes es deixin anar i pensin històries imaginatives. Ningú s'equivoca i ningú té la raó: tothom aporta alguna cosa.

L'activitat apareixerà al blog explicada, però els retallables seran adjuntats en PDF per facilitar la impressió.

Mostra (activitat completa als Annexos):

Benvinguts a l'activitat **"Els qui han de fugir de casa seva"**! Aquestes són les instruccions que heu de seguir: **1.** Ajunteu-vos per parelles. **2.** Retalleu (quan acabeu de llegir les instruccions) el paper pel mig i quedeu-vos una meitat cadascú. **3.** Llegiu la vostra definició 1 i penseu què li explicareu al company (a partir del comentari en negreta). **4.** Expliqueu-vos el que heu pensat i comenteu amb el company. **5.** Feu el mateix amb els conceptes 2 i 3! **6.** Poseu-hi molta imaginació!

**ALUMNES
ACTIUS**

1a

Immigrant il·legal: persona que no té la documentació (els papers) que calen per estar-se a un país en concret. Estranger en situació irregular o indocumentat serien millors maneres de dir-ho. (Fundéu)

Digues cinc accions il·legals que se t'acudeixin al company. Quan acabis, llegeix la següent frase i compareu-la amb les altres: Anar a buscar una vida millor en un altre país sense tenir els papers. Hauria de ser un delicte?

**ALUMNES
ACTIUS**

1b

Apàtrida: una persona és apàtrida quan no és reconeguda com a ciutadana per cap país. Això els posa moltes traves per accedir a drets bàsics com la salut o l'educació, així com la protecció internacional. Hi ha 10 milions d'apàtrides al món.

Pensa i explica què faries tu en aquesta situació. A qui demanaries ajuda?

Activitat pròpia 2. Crítica als mitjans:

Objectius

- Que els alumnes entenguin que mitjançant unes paraules o unes altres els mitjans ens transmeten missatges diferents sobre les migracions
- Prendre consciència que els mitjans de comunicació ens fan posicionar sobre els temes a partir de la seva ideologia i per això és important contrastar la informació.
- Petita reflexió sobre els termes: criminalitzar les persones migrants.
- Entendre un dels problemes dels mitjans: es parla de les causes?

Guia

Els alumnes es col·locaran per grup de quatre, i dins d'aquests per parelles. Cadascuna es mirarà una de les notícies (una que parli dels "immigrants il·legals" el 2013 i l'altre dels "refugiats" en l'actualitat, del mateix mitjà). La visionaran pel seu compte i quan vagin responent a les preguntes conjuntament amb la parella, definiran els arguments que els ha

donat la notícia i els utilitzaran per debatre amb els dos companys a partir del que ha llegit cadascú.

Notícies escollides

- “Más de 300 inmigrantes asaltan la valla de Melilla y otros tantos lo intentan a nado en Ceuta” TVE, 17/09/2013 Notícies de TV: TVE criminalitzant 17/9/13: <http://www.rtve.es/noticias/20130917/unos-300-inmigrantes-asaltan-valla-melilla-mas-cien-intentan-entrar-nado-ceuta/747048.shtml>
- “Llegan a España 22 refugiados eritreos procedentes de Italia” TVE, 25/05/2016 <http://www.rtve.es/alacarta/videos/telediario/llegan-espana-22-refugiados-eritreos-procedentes-italia/3616715/>

Les dues notícies escollides han estat de Televisió Espanyola. Una explica un “assalt de 300 immigrants a la tanca de Melilla” del 2013, mentre que l'altra posa en rellevància l'acollida de 22 refugiats a l'Estat Espanyol el 25 de maig del 2016. El fet que siguin notícies del mateix mitjà és una pràctica innovadora en el camp de la crítica de mitjans, on habitualment es comparen tractaments de grups mediàtics i ideologies diferents, on es veu un contrast diferenciat. En aquest cas, el mitjà és el mateix, però la visió que tenen de les persones migrants és completament diferent.

Preguntes:

- Amb quines paraules es parla dels migrants? Apunta-les.
- Poseu tres adjectius a les persones migrants en funció del que us ha suggerit la notícia.
- Us ha semblat veure persones delinquent a les imatges?
- De què fugen aquestes persones, segons la notícia?
- A qui dóna veu la notícia i quina és la seva feina?
- Compareu cadascuna de les respostes amb la de l'altra parella.
- Creieu que hi ha un canvi d'actitud del mitjà de comunicació? Per què pot haver estat provocat?

Indicacions pel professor

El professor en aquesta activitat ha d'aclarir els dubtes que pot suscitar l'activitat. Haurà d'explicar, abans que es realitzi, les claus perquè un debat surti bé i respecte totes les

veus. Actuarà de mediador quan calgui a les converses i quan consideri que ja s'hi ha dedicat el temps suficient, obrirà el debat a la classe, posant "Els mitjans manipulen la manera que tenim d'entendre les coses? Què podem fer perquè no ho facin?"

Mostra (Activitat completa als Annexos):

Informa't. "Les notícies opinen?"

**ALUMNES
ACTIUS**

"Les notícies opinen?" és una activitat on a partir de comparar dues notícies del mateix mitjà de comunicació però en moments diferents, tractarem de reflexionar sobre els missatges que ens transmeten els mitjans a partir d'una selecció de paraules i imatges concretes. Col·loqueu-vos en grups de 4; partiu el grup en dues parelles i tingueu les presents les preguntes que heu de respondre.

Una de les parelles, que miri atentament aquesta notícia de Televisió Espanyola:

"Más de 300 inmigrantes asaltan la valla de Melilla y otros tantos lo intentan a nado en Ceuta"

17/09/2013

<http://www.rtve.es/noticias/20130917/unos-300-inmigrantes-asaltan-valla-melilla-mas-cien-intentan-entrar->

Selecció d'activitats existents

- "Asilo y migración en los medios de comunicación", de la Guia Didàctica "No son solo números" de l'ACNUR, dirigit a adolescents de 12 a 18 anys. (ACNUR, 2009:32-33)
 - L'activitat ha estat seleccionada per l'enfocament que es fa dels migrants. En primer lloc, es convida a la reflexió dels alumnes exposant els arguments que mouen els migrants a decidir emprendre el viatge cap a Europa: no del que fugen, sinó del que venen a buscar (pau, seguretat, drets humans, educació, sanitat, etc). Després es demana als alumnes l'elaboració d'una notícia a partir d'imatges d'immigrants arribant a Lampedusa: s'estableixen tres grups, cadascun amb un rol definit per escriure la crònica: un text escrit per un periodista que està aclaparat per la crueltat de la situació; un altre per un que s'oposa a l'arribada de

persones de l'estranger; i un últim que comenta els fets intentant ser imparcial i mostrar el context. Finalment, es proposa un debat amb indicacions pel professor que indueixin a la reflexió sobre els mitjans de comunicació. (IOM/UNHCR, 2009:33)

- “Segons el vidre amb què es miri...”, de les Unitats didàctiques per a l'anàlisi crítica dels mitjans de comunicació, del blog “Una ciutadania crítica”

<https://ciutadaniacritica.wordpress.com/5-informacio-objectiva/>

L'activitat, que s'allunya de la problemàtica dels refugiats, és molt interessant per a posar en valor la problemàtica dels mitjans de comunicació. Es fixa en com es diferencien els posicionaments i les diferents “realitats” que transmeten els mitjans i els ciutadans assumeixen. Està realitzat d'una manera molt amena, fàcil d'entendre i pròxima al segment d'edat escollit. (Breil, 2010)

- Una altra proposta és la d'analitzar notícies d'actualitat, que interessin als alumnes. L'únic que cal fer per triar els mitjans és que el professor conegui la ideologia del mitjà (o ho consulti) i es contrastin informacions de dos mitjans que es posicionin diferent envers la notícia proposada pels alumnes.

Aprofundeix

La secció d'Aprofundeix perseguirà l'objectiu d'aproximar el concepte d'aprofundir i d'ampliar informació sobre el tema en qüestió: la primera prendrà l'objectiu d'entendre la crisi dels refugiats i aprofundir en un aspecte concret, i la segona posarà en valor les històries de vida no només de la causa siriana, sinó les d'altres països emissors de refugiats. A partir de recursos audiovisuals (vídeos o mapes), es proposaran dinàmiques creatives que motivin els alumnes a buscar noves formes d'explicar la problemàtica dels refugiats.

Activitat pròpia 1. Profunditat

Objectius

- Entendre de forma bàsica què ha passat a Síria i la crisi de refugiats a Europa
- Saber perquè les persones fugen del país: entendre les causes
- Reflexionar sobre la importància d'aprofundir per entendre un conflicte.
- Contrastar la informació.
- Fomentar la creativitat per explicar les coses.

Guia

L'activitat és per grups de 4 o 5 alumnes. El grup visionarà el vídeo del conflicte dels refugiats. A partir d'aquest, hauran de buscar més informació del tòpic que més els agradi dels que es destaca en el vídeo. Una font per cadascun dels integrants del grup. Entre tots, hauran de presentar el tema en què han aprofundit, de la manera que vulguin (no es pot mitjançant PowerPoint ni Prezi). S'ha de pensar amb el que els agrada fer als integrants del grup i trobar una manera d'explicar el que han investigat que pugui interessar a la classe. Des d'un nou vídeo a Youtube, fins a dibuixar un còmic, fer una obra de teatre... Hi haurà alumnes que s'implicaran i d'altres que no tant. L'objectiu és que el màxim d'alumnes es faci seva l'activitat, però no sempre és possible.

Opcions de vídeos

The European Refugee Crisis and Syria Explained (Anglès amb subtítols amb castellà):

The European Refugee Crisis and Syria Explained

Kurzgesagt – In a Nutshell

✓ Subscrit 2.411.608

9.511.527 visualitzacions

<https://www.youtube.com/watch?v=RvOnXh3NN9w>

En cas que el vídeo amb anglès i subtítols suposi un problema, també es pot optar per visionar el següent vídeo amb castellà.

#WHYSYRIA: La crisis de Siria bien contada en 10 minutos y 15 mapas (castellà):

<https://www.youtube.com/watch?v=LJtUQjJC4a0>

Si es visiona el segon, caldria contrastar-lo amb aquest article de La Marea:

“Las 25 mentiras del vídeo ‘La guerra siria en 5 minutos’”, *La Marea*.

<http://www.lamarea.com/2016/01/09/las-25-mentiras-del-video-la-guerra-siria-en-5-minutos/>

Temes, preguntes i pistes de cerca (amb minutatge per ordre d'aparició al primer vídeo)

- La Primavera àrab i similituds amb el moviment del 15M. (0.24)
 - Què demanaven els manifestants? On es reunien? Eren importants les xarxes socials? *Pista per buscar: "primavera àrab; 15M; indignats"*
- L'acollida de refugiats sirians a Líban i Jordània (1.15)
 - Quants habitants tenen aquests països? Són rics per poder acollir tanta gent? Compareu-ho amb la Unió Europea. *Pista per buscar: "datos ACNUR + nom del país"*
- Enfortir les fronteres europees. La concertina i altres materials (1.49)
 - Quants diners s'ha gastat Espanya amb les fronteres? Què és la concertina i què fa al cos? Com són les tanques de les fronteres? *Pista per buscar: el mitjans "Desalambre" o "Periodismo Humano"*
- Accions solidàries de la ciutadania (3.13)
 - Què s'ha fet a Catalunya per denunciar la situació dels refugiats? Qui ho ha fet? *Pista per buscar: "Acampada Refugiada", "Cassolada refugiats", "campanya refugiats + Nom ONG"...*
- Refugiats i terrorisme. (4.20)
 - Tenir por i fugir dels terroristes et converteix en terrorista? Qui diu que amb els refugiats arribaran terroristes i per què? Hem de tenir tots els mateixos drets? *Pista per buscar: "xenofòbia refugiats"*
- La història de l'espècie humana i les migracions (5.41).
 - És nou això de moure's? Els teus avis van néixer on vius ara? Els primers humans vivien sempre al mateix lloc? *Pista per buscar: "caçadors recol·lectors", "migracions homo sàpiens"*

Indicacions pel professor

Des d'Alumnes Actius, es recomana el visionat del primer vídeo, d'on s'han extret els tòpics que els alumnes poden treballar després. Però per si hi ha una baixa comprensió de

l'anglès o llegir subtítols frustra la motivació dels alumnes, s'adjunta un altre possibilitat que també serà una bona eina. Sobre els tòpics, són orientatius. Si un grup d'alumnes li crida l'atenció un altre tema del vídeo i el professor li sembla bé, que tractin un altre tema. El més important és que cerquin les noves fonts (on caldrà guiar-los), i que trobin una manera creativa d'exposar. Per l'últim propòsit, la llibertat que se'ls ha de donar és molt àmplia: l'únic que han de tenir clar és que l'objectiu és transmetre la informació que han donat (o donar-la a entendre).

Mostra de l'activitat (on s'explica la proposta final i se'n posen exemples; Activitat completa als Annexos):

Per últim, pensareu una manera de presentar-la (no es tracta d'explicar la informació que heu recollit, sinó de transmetre als companys el que heu après del vostre tema). No es pot presentar amb PowerPoint o Prezi. En canvi si que podeu fer un vídeo, una cançó de rap, un spoken word, un còmic, una actuació teatral... el que el vostre grup prefereixi.

Alguns exemples:

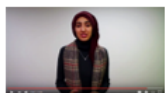

Rap: Ali Aka Mind - Refugiados

<https://www.youtube.com/watch?v=XkgO3Q8TrGc>

Còmic: "Así es la vida", Tresor Londja

http://www.accem.es/ficheros/documentos/pdf_comic/asi_es_la_vida/Asi_es_la_vida-br.pdf

Spoken Word – Syrian Refugee Crisis

https://www.youtube.com/watch?v=_B9wtsibMwM

Si us agrada el resultat i el voleu compartir amb nosaltres envieu-nos-el (trobareu com Contactar amb nosaltres a la secció Qui Som).

Activitat pròpia 2. "Històries de vida i experts"

Objectius:

- Situar els països que són els majors emissors de refugiats al mapa.
- Problematitzar les xifres: entendre que darrera les xifres hi ha històries de vides.
- Cercar fonts i perdre la por a preguntar i informar-se per compte propi.
- Treballar en equip.

Guia

El grup serà de 4 o 5 persones. Es miraran el mapa: escolliran un país. Primer hauran de buscar informació a Internet (Viquipèdia, mitjans de comunicació, vídeos, informes) sobre el conflicte i apuntar-se dubtes. Tot seguit el grup es dividirà en dos: uns buscaran

per Internet 4 històries de persones quan han marxat de casa seva del país en qüestió. Els altres, contactar dues persones expertes que les puguin ajudar a resoldre els dubtes que els han sorgit. Provaran de contactar-les per mail o telèfon (un cop el professor avaluï la font) per plantejar-li els dubtes. Un cop rebin les respostes, es tornaran a reunir tot el grup per parlar del que han après amb l'activitat, faran un resum i ho explicaran a la resta de la classe.

Indicacions pel professor:

Abans de trucar o enviar un mail, el professor hauria d'avaluar la font experta. Si els alumnes tenen dubtes de com buscar fonts expertes, el professor els pot donar noms d'organitzacions que els podrien servir (els mails o el telèfon l'han de poder trobar ells mateixos). L'Escola de Cultura de Pau, el CIDOB, el CEAR, l'ACSAR o l'ACNUR reuneixen moltes fonts expertes, ja que publiquen monogràfics i analitzen la situació periòdicament. Per a la recomanació d'aquestes fonts als professors es demanaria el permís a les organitzacions prèviament.

Mostra de l'activitat:

Aprofundim. "El viatge"

Benvingut de nou! Aquesta activitat tracta d'entendre el viatge que el 2015 van patir 900.000 persones. Dins aquest número hi ha molts nois i noies que els agrada jugar a futbol. Fans del Messi i de Cristiano. Molts que han deixat els seus avis enrere i no saben si els tornaran a veure o si tornaran a menjar el plat preferit que els feia cada cop que anaven a casa seva. Són nois i noies com vosaltres. I per això és important saber com ha estat el duríssim viatge per arribar a Europa, els que han tingut la sort d'arribar.

"El viatge"

Abans de despedir-te de la teva habitació per últim cop: revisa la maleta. Assegura't que portes el passaport: és el més important. (Si ets sirianà serà una avantatge per anar creuant les fronteres: si vens d'un altre lloc, encara que estigui en guerra i hauries de tenir el mateix dret, ho tindràs més complicat).

Activitats relacionades:“Contra viento y marea”

L'ACNUR té un conjunt d'activitats interactives recollides en el projecte “Contra viento y marea”. Es tracta d'un espai web on s'hi poden trobar fins a 12 activitats interactives. Es divideixen en 3 blocs: “Guerra i repressió. Corre! Et persegueixen!”, “Al país veí. Em puc quedar aquí?” i “Una nova vida. Pèrdues i reptes”.

- S'han seleccionat aquest conjunt d'activitats perquè són molt bones per aconseguir els objectius de generar empatia, entendre la situació dels refugiats. A més, la font és l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats, l'òrgan internacional especialitzat en la matèria. A més de les bones animacions i la interacció que generen les activitats, es complementen amb una guia pel professorat on es proposen activitats complementàries i temes a debatre. Caldria destacar també d'aquestes activitats el fet que tractin les circumstàncies dels refugiats problematitzant la situació d'una manera multidimensional: en el primer bloc d'exercicis, els jocs se centren en la fugida del país. En el segon, en els tràmits als països veïns i les fronteres. I en l'últim, poc tractat quan es parla de refugiats, en l'estigmatització dels immigrants en el país d'acollida.

Més activitats recomanades

- “La història d'una persona migrant”, d'Amnistia Internacional; consultable en línia a https://www.es.amnesty.org/unidades-didacticas/derechos-humanos-personas-en-movimiento/actividades/secundaria/actividad_1.shtml
- La guia didàctica de l'Escola de Cultura de Pau: “Comprendre la crisi de les persones refugiades”; consultable en línia a <http://escolapau.uab.cat/img/programas/educacion/DENIP2016c.pdf>

VVAA (2011). *La historia de una persona migrante*, Activitat 1 de les Unitats Didàctiques d'Amnistia Internacional; Recuperat de https://www.es.amnesty.org/unidades-didacticas/derechos-humanos-personas-en-movimiento/actividades/secundaria/actividad_1.shtml [consultat el 29/5/2016]

Porras, I.; Barbeito, C; Caireta, M. (2016). *Comprendre la crisi de les persones refugiades*; Guia didàctica Escola Cultura de Pau. Recuperat de:

<http://escolapau.uab.cat/img/programas/educacion/DENIP2016c.pdf> [consultat el 2/5/2016]

Selecció de pel·lícules, curts i campanyes d'ONG sobre refugiats que apareixerien a mediateca

Curts:

- *People of nowhere (Gent d'enlloc)*, Sperandeo, L.
- *A journey from Afganistan (Viatge des de Afganistan)*, Glynne, A; Maldonado, S (BBC)
- *Malak and the boat (Malak i la barca)*
- *Life on hold (una vida en suspens) i Rain is beautiful (La pluja és bonica)*, Francis, N; Silver M (Aministia Internacional)

Pel·lícules o documentals:

- *District Zero*, Tosco, P; Fernández Mayoral, J; Iraburu, P (documental):
- *Terraferma*,
- *Edén al oeste*
- *Las tortugas también vuelan*

(Roch: 2016, 10 de març) i (ACCEM, Refugiados en el Cine)

Participa

La secció de Participa és la que tracta de donar a conèixer les tasques que fan les organitzacions no governamentals i de la societat civil per als refugiats. En concret, l'activitat dissenyada des del projecte d'Alumnes Actius tracta de lligar un interès de l'alumne amb una organització, i que a partir d'aquest interès, vulguin dissenyar una acció per a la difusió de la causa de la organització.

Activitat. “La organització feta per tu i la teva manera d’ajudar”

Objectius

- Donar a conèixer les diferents ONG que treballen pels refugiats a Catalunya
- Entendre i posar en rellevància les diferències entre unes i altres
- Identificar què els agradaria fer per ajudar i en quina ONG podrien fer-ho
- Moure'ls a l'acció: elaborar una proposta per donar a conèixer la causa de l'organització escollida.
- Introduir-los al ciberactivisme: com difondre la causa de la ONG que han escollit

Guia

En primer lloc els alumnes respondran a una breu enquesta. En aquesta, assenyalaran diferents interessos personals. En funció dels que assenyalin, se'ls recomanaran unes ONG. Hauran de mirar la feina que fa cadascuna i escollir la seva preferida. Faran un grup amb els que hagin escollit la mateixa. Finalment hauran de pensar una activitat per promocionar la ONG a l'escola: pot ser el que ells vulguin. Hauran d'explicar com ho farien i com ho difondrien per les xarxes socials.

Indicacions pel professor

En aquest cas el professor ha de donar llibertat total als alumnes, assessorant-los si d'ells sorgeix el demanar ajuda.

Mostra de l'inici de l'activitat:

Mostra del paper que es repartiria imprès als alumnes**Participa. Les ONG****És el moment de participar!**

Si d'aquí un temps volguessis tinguessis temps lliure per ajudar altres persones, què t'agradaria fer?
(marca les caselles de l'esquerra)

☐	1. Atendre les persones als camps de refugiats de tot el món
☐	2. Ajudar a integrar-se a les persones refugiades que són a Catalunya
☐	3. Assistir els qui estan en situacions vulnerables, sent neutrals i sense denunciar atrocitats que es puguin fer contra les persones per poder continuar ajudant-les en contextos de conflicte.
☐	4. Guarir i donar suport mèdic i psicosocial a persones en llocs conflictius, denunciant si es cometen atrocitats contra la població civil (suposant a vegades haver de marxar i deixar d'ajudar)
☐	5. Lluitar a tots els nivells perquè es respectin els drets humans de les persones
☐	6. Lluitar a tots els nivells contra la pobresa al món
☐	7. Ajudar a proporcionar eines a la gent empobrida i vulnerable per prosperar
☐	8. Mobilitzar els ciutadans per fer entendre el problema dels immigrants i els refugiats al mar Mediterrani, on moltes persones hi perden la vida
☐	9. Lluitar a tots els nivells pels drets dels nens i nenes del món
☐	10. Donar suport a tots els nivells a les dones víctimes de tràfic de persones
☐	11. Coordinar les accions d'ONG catalanes per fer projectes comuns i unir esforços
☐	12. Coordinar algunes entitats sense ànim de lucre que es dediquin als refugiats per unir forces
☐	13. Fer riure persones que estan vivint moments complicats en contextos de guerra o conflictes
☐	14. Formar part d'un equip que col·labora (donant suport logístic) quan hi ha una situació d'emergència al món: des d'incendis fins a camps de refugiats
☐	15. Socórrer persones immigrants de l'aigua quan arriben a la costa europea després de creuar el Mediterrani en embarcacions precàries

Apunta't els números de les activitats que t'han interessat:

Mira't a la web les ONG amb els números que has triat, llegeix la informació (i busca'n de complementària si dubtes) i tria la que més t'interessi. Un cop triada, llegeix la següent pàgina).

Mostra de com s'elaborarien es tasques de les ONG i els materials a difondre

1. ACNUR

<https://www.eacnur.org/>

Què fan?

Protegeixen els refugiats de persecucions i conflictes a nivell mundial, promovent solucions duradores i fent molta feina als camps de refugiats. El Comitè Català de l'ACNUR es dedica a aspectes de sensibilització sobre els refugiats i drets humans, sobretot dirigit a alumnes de primària.

A difondre:

- “L’asil és de tots” (petició a signar)
http://www.eacnur.org/firmas/el-asilo-es-de-todos#_ga=1.18685489.965314561.1464905925
- “ACNUR recolza les persones refugiades” (vídeo a difondre)
<https://www.youtube.com/watch?v=Qe3obxKqR1k>
- “Milions de sirians necessiten un refugi” (fer donacions)
https://www.eacnur.org/emergencia/refugiados-sirios-necesitan-ayuda?gclid=CjwKEAjwtSr-6BRCLvrj785rbhTsSJADjUxakJDgwRpZ87uqRiWRl7StAIT_lfqYSu6x3rcbt1xqGdRoCr5bw_wcB

2. CCAR

<http://www.ccar.cat/>

Què fan?

Defensen el drets d’asil i de les persones refugiades i immigrants. Defensen que les persones no marxen de casa seva per plaer, sinó per necessitat.

A difondre:

- Uerfanos (petició a signar)
<http://www.uerfanos.org/>
- Qui dona menys (vídeo a difondre)
<https://www.youtube.com/watch?v=cT52TbhAVzA>
- Donacions a CCAR (fer donacions)
<http://www.ccar.cat/colabora/fes-una-donacio/>

3. Creu Roja

Què fan?

A partir d’una organització essencialment de voluntaris es dediquen a millorar la qualitat de vida de les persones en situacions de vulnerabilitat: els refugiats són un d’aquests col·lectius: atenen persones arreu del món, a nivell mèdic, psicosocial, amb

enviaments de material bàsic. Quan hi ha un conflicte armat i els voluntaris o tècnics veuen atrocitats contra la població civil, no ho denuncien amb l'objectiu de que qui és al poder (moltes vegades responsable de les vulneracions dels drets humans) no faci fora els voluntaris del territori on poden ajudar a salvar vides.

A difondre:

- “Protegir la humanitat” (petició a signar)

<http://campaigns.ifrcmedia.org/proteger-la-humanidad/protect-humanity-petition/?lang=es>

- #SaySomething (vídeo a difondre)

<https://www.youtube.com/watch?v=a6clIPEOcSc>

- Ajuda als refugiats (fer donacions)

<https://www.cruzroja.es/webCre/donativos/donativos.php?llamada=2.9.160.13860.24/05/04.2.13860>

4. Metges Sense Fronteres

Què fan?

Es centren en “preservar la vida i alleujar el patiment dels éssers humans”. Es centra més amb l'ajuda mèdica i psicosocial i treballa en zones de conflicte més que Creu Roja. Cal diferenciar el posicionament de les dues ONG (totes dues opcions molt vàlides): en cas de presenciar atrocitats contra la població civil, els tècnics o voluntaris de MSF informaran a nivell internacional del que està passant amb l'objectiu de millorar la situació del lloc en qüestió: això els pot suposar que els expulsin del territori.

A difondre:

- #SeguirConVida – Difón (vídeo i materials difusió)

<https://seguirconvida.msf.es/es/difunde> (Vídeo campanya 360°, *banners*, imatges xarxes, kit de portaveu, pòster...)

- #SeguirConVida – Fes un donatiu (fer donacions)

<https://www.msf.es/colabora/dona/seguirconvida>

5. Amnistia Internacional

Què fan?

Lluiten per defensar els drets humans arreu del món. Fan informes denunciant situacions en què no es respecten. Tenen projectes molt bons d'educació en drets humans.

A difondre:

- #YoAcojo (petició per signar)

<https://www.es.amnesty.org/en-que-estamos/campanas/yoacojo/>

- Why we don't exist (vídeo a difondre)
<https://www.youtube.com/watch?v=OUpsWCvE38>

6. Oxfam Intermón

Què fan?

L'objectiu d'Intermón és erradicar la pobresa, i el camí que prenen és el de treballar a partir "d'eines innovadores i eficaces" per aconseguir que les persones surtin de la pobresa per elles mateixes i prosperin.

A difondre:

Difón el nostre missatge (banners i formes de participar)

<http://www.oxfamintermon.org/ca/que-pots-fer-tu/participa/difon-nostre-missatge>

Crisi a Síria: L'emergència dels refugiats (fer donacions)

<http://www.oxfamintermon.org/es/accion-humanitaria/emergencia/crisis-en-siria>

Mostra de com es veurien al blog

És el moment de participar! Primer respon a l'enquesta que et repartirà el professor, i després torna a mirar quina és la teva ONG!

Què fan?

Protegeixen els refugiats de persecucions i conflictes a nivell mundial, promovent solucions duradores i fent molta feina als camps de refugiats. El Comitè Català de l'ACNUR es dedica a aspectes de sensibilització sobre els refugiats i drets humans, sobretot dirigit a alumnes de primària.

A difondre

[L'asil és de tots - Petició a signar](#)

[ACNUR recolza les persones refugiades - Vídeo](#)

[Milions de sirians necessiten refugi - Donació](#)

Comissió Catalana
d'Ajuda al Refugiat

Què fan?

Defensen el dret d'asil i de les persones refugiades i immigrants. Defensen que les persones no marxen de casa seva per plaer, sinó per necessitat.

A difondre

[Verfános - Petició a signar](#)

[Qui dona menys - Vídeo](#)

[Fes una donació](#)

Què fan?

A partir d'una organització essencialment de voluntaris es dediquen a millorar la qualitat de vida de les persones en situacions de vulnerabilitat: els refugiats són un d'aquests col·lectius; atenen persones arreu del món, a nivell mèdic, psicosocial, amb enviaments de material bàsic.

A difondre

[Protegir la humanitat - Petició a signar](#)

[#SaySomething - Vídeo](#)

[Ajuda als refugiats - Donació](#)

Mostra de l'activitat final

Participa. Les ONG

La tens triada? Reuneix-te amb el grup de persones que hagueu triat. Si ets l'únic, pots fer-ho tot sol o posar-te en un grup d'alguna organització que també t'hagi agradat.

La organització que heu triat us demana que doneu a conèixer la feina que fan a l'escola. Heu d'organitzar el que vulgueu i pensar com ho faríeu. Pot ser el que més us motivi, sense deixar de pensar que l'objectiu és donar a conèixer la feina de l'ONG.

Per guiar-vos una mica:

- Quina feina voleu donar a conèixer?

- A qui li voleu explicar? (als companys de l'institut, als professors, als pares, a tothom... haureu d'organitzar coses diferents!)

- Quina activitat voleu fer?

- Quin material necessiteu? Com l'aconseguiu? Qui s'encarrega de cada cosa?

- Com donareu a conèixer l'activitat? (cartells, difusió pel Whatsapp, creació de xarxes socials...)

7. Conclusions

L'objectiu d'analitzar des d'un punt de vist imparcial la crisi dels refugiats s'ha tractat de realitzar de la següent manera: analitzant les informacions dels organismes polítics, sobretot de la Unió Europea. I aquestes s'han contrastat amb les informacions dels mitjans de comunicació i les organitzacions de la societat civil. Per últim s'han destacat opinions expertes en la matèria, per determinar finalment que el posicionament del projecte era clarament de defensa als drets humans de les persones refugiades, i per tant, de crítica a la gestió política de la Unió Europea i la manca de perspectiva humanitària.

Les activitats del blog s'han creat totes amb l'objectiu últim de “moure a la participació” dels alumnes a la societat civil. Encara que valdria la possibilitat d'efectuar una prova pilot per poder avaluar si els exercicis d'empatia i reflexió mitjançant la interacció amb els companys poden acabar movent a implicar-se en l'activisme, es creu que la força que s'ha donat a la interacció humana i als recursos audiovisuals té molts números de sortir-se amb els objectius. A més, el fet de donar molta llibertat als alumnes, adduint a experiències pròpies i de familiars, a la seva imaginació o als seus propis interessos, es creu que serà un factor clau que fomentarà inevitablement certa motivació per a realitzar les activitats. Per tant en aquest sentit, encara que una prova pilot aniria molt bé per a l'avaluació de l'impacte real de les activitats, a nivell de projecte es considera que s'ha complert l'objectiu.

Els refugiats i els conceptes que giren entorn de les persones migrants són explicats pels mitjans en funció de la ideologia del grup de comunicació o de la tendència global de l'agenda pública: i aquest fet genera confusió en l'enteniment dels conceptes. Per aquest motiu es plantejava com a objectiu el de fer entendre els conceptes, els quals mitjançant la primera activitat de la secció “Informa't” es té la hipòtesi que quedarien resolts. Probablement amb una definició adaptada a la franja d'edat n'hi podria haver prou perquè els alumnes captessin l'essència de conceptes com “immigrant il·legal” o “sol·licitant d'asil”, però l'activitat no es limita a transmetre la superficialitat d'aquest: busca generar empatia per a cadascuna de les situacions humanes que expliquen el seguit de paraules seleccionades. D'aquesta manera queda palès que no només queden entesos els conceptes sinó que es busca una situació d'empatia.

La tipologia dels continguts es volia que fos en línia a les noves tecnologies, que hi hagués molta interacció per captar l'atenció dels alumnes participants. Però la frase de Servaes i Malikhao (2007:45), recollida al marc teòric, va provocar un gir en l'enfocament de la tipologia de les activitats: “a l'arribar a la fase on es prenen decisions, quant a adoptar-les o no, la comunicació personal serà molt més influent.” Així doncs, es va optar per aprofitar l'entorn de classe i la comunicació interpersonal, la interacció entre els mateixos adolescents per a realitzar activitats amb la finalitat última de prendre decisions, evidentment en clau de participació a la societat civil.

A l'objectiu de voler despertar perspectiva crítica envers la informació transmesa pels mitjans de comunicació, s'afirma que amb les activitats pròpies i relacionades es contribueix al camp de l'educació en mitjans en relació al tema dels refugiats. També es posa de manifest que el blog recomana activitats de crítica als mitjans molt recomanables: una de l'ACNUR, en clau “refugiats” i l'altre d'una iniciativa periodística amb vocació educadora, al parer del present autor, amb activitats molt útils pels alumnes del segment d'edat a que es dirigeix el projecte.

La “recepta” de la qual es parlava com l'últim dels objectius específics, era la idea de posar en rellevància els factors clau del projecte realitzat amb la finalitat que servissin de base per a l'elaboració d'altres projectes, que tractant altres temes d'actualitat, lliguessin els fets amb la crítica als missatges dels mitjans i donessin a conèixer les tasques de les ONG. Els punts forts del projecte d'Alumnes Actius, que podrien ser aprofitats en hipotètiques edicions futures serien: els objectius plantejats, tret dels que van lligats específicament a la temàtica dels refugiats, que podrien ser substituïts per d'altres que suscités el nou enfocament: la resta serien pràcticament els mateixos. Després les parts del marc teòric sobre l'educació en mitjans: la perspectiva podria ser ampliada i millorada, però les bases sorgirien del primer projecte. Les activitats pròpies, evidentment s'haurien de refer i lligar a la nova temàtica, però cal destacar que, a falta de demostrar-ho amb una prova pilot, l'enfocament és l'adequat per a l'objectiu final de moure els alumnes a participar a la societat civil.

Posar de manifest el repte que ha suposat anar-se adaptant a nous objectius al llarg del projecte, en funció de les necessitats pedagògiques que s'han detectat a partir dels fets d'actualitat i l'estudi realitzat. La recerca superficial que va engrescar l'autor a iniciar un treball d'aquestes característiques va suposar marcar-se uns objectius: després d'una

recerca més acurada, els objectius van haver de canviar. La necessitat va deixar de ser tant la creació de recursos educatius pel que fa a la temàtica dels refugiats i dels mitjans de comunicació (en que hi havia molts materials) per passar a ser un punt de trobada entre aquests dos temes, a més d'un pont entre la comunitat educativa i les organitzacions sense ànim de lucre. La necessitat de realitzar un blog com aquest és clara: hi ha ONG amb pàgines web molt interessants i recursos educatius inclosos. Hi ha webs on es poden buscar recursos d'educació en valors per edat, temàtica i tipus de recurs. Però no hi ha cap projecte que proposi activitats educatives (pròpies i recomanades) i expliqui les tasques de les ONG catalanes amb els refugiats. Encara que la tasca de Lafede.cat és més que destacable, hi ha ONG que no es troben federades. I un altre fet que valdria destacar és la dificultat d'accedir a molts dels recursos educatius, que tot i que són materials molt bons per treballar amb els adolescents, el seu accés no és senzill. Per aquests motius es determina que la redirecció ha estat un encert. Encara que ha dificultat la realització del treball, l'ha fet més útil i interessant. Respecte a la utilitat i l'impacte del projecte, caldria avaluar-lo amb una prova pilot, de la qual es podrien extreure noves conclusions.

Pel que fa a la documentació, també hi ha hagut un canvi d'enfocament respecte el projecte inicial, on es pretenia documentar-se a partir d'entrevistes. El fet que les entrevistes fossin en vocació de consulta, ens hem trobat amb la problemàtica que els professionals de per exemple, recursos educatius a la xarxa, volguessin que l'autor del present treball fes una auditoria o un curs al seu web (havent de fer inversions que no entraven a la. Amb algunes negatives com aquesta, es va abandonar la idea de documentar-se fonamentalment mitjançant entrevistes, encara que se n'han fet dues que han servit per aportar moltes idees i algunes declaracions al marc teòric. El marc teòric s'ha basat en autors reconeguts internacionalment i nacional, i ha donat perspectiva i moltes indicacions de com fer les activitats i el blog per aconseguir apropar-nos als objectius plantejats. Tot i que el treball toqui àmbits diferents i no estigui a l'abast del treball aprofundir teòricament en tots, ja que aquest és eminentment pràctic, cal posar en rellevància que l'aproximació teòrica ha estat molt útil per a la creació d'activitats amb perspectiva crítica.

Cal posar en rellevància el fet que a partir del marc teòric, es van enfocar les activitats cap a una vessant molt creativa i personalitzada per l'alumne, amb la intenció de generar activitats amb la perspectiva del cinquè al vuit esglau de Hart (Bernat, JT & Novella, A

(2001), fomentant la participació donant la possibilitat de posar un objectiu sobre la taula i que siguin els alumnes qui iniciïn i dirigeixin el projecte. A partir de generar una activitat que convidi a la reflexió, es dóna molta llibertat perquè els alumnes interpretin la realitat a la seva manera i ideïn propostes a partir de la informació que se'ls dóna. Després de revisar estudis i opinions fonamentades provinents de veus especialitzades en cada camp d'estudi, hem determinat que és la millora manera de motivar els alumnes i a partir d'aquesta motivació, de fer-los veure l'interès que pot tenir involucrar-se en la societat civil per a causes solidàries o pròpies.

La poca relació que es fa entre els missatges dels mitjans de comunicació i el fet de participar o no en activisme i algunes organitzacions de la societat civil ha estat un altre dels motius que ha donat sentit al treball. En aquest projecte s'ha volgut posar de manifest el fet que a partir d'un tractament o d'un altre dels mitjans, la ciutadania interpreta la realitat i opina en conseqüència. El canvi que han experimentat, en línies generals, l'enfocament dels mitjans nacionals a l'hora de parlar d'immigrants és sorprenent (vegis notícies de l'activitat de Crítica als mitjans). D'aquí la voluntat de fer veure els joves alumnes la necessitat d'analitzar fredament els missatges dels mitjans, i la importància de contrastar i aprofundir les informacions. És a partir d'aquest punt on causes tant rellevants com la dels refugiats despertaran consciències i mouran els joves a l'empoderament i la implicació en la societat civil.

Pel que fa a les conclusions sobre la temàtica d'actualitat escollida, els refugiats, valdria comentar que ha tingut pros i contres: com a pros tenim que el tema (i no tant els conceptes) és fàcil d'entendre, i que desperta un fort sentiment d'empatia (si se sap generar) amb les persones que fugen. Aquest fet ha facilitat en certa manera trobar vies per crear activitats que despertin aquest sentiment. Com a contres ens trobaríem amb dos *handicaps*: que tot i ser una causa d'actualitat fervent, la gran majoria d'esdeveniments passen a molts quilòmetres i es perd la possibilitat de contactar geogràficament amb la causa. I en relació, que tot i que a Catalunya hi viuen molts refugiats (per exemple, ucraïnesos) i hi ha organitzacions que hi treballen, la majoria de tasques són als camps de refugiats i a les fronteres dels països del sud d'Europa, i això dificulta la implicació presencial amb la causa directa. Tot i això, s'ha posat de manifest el fet que a Catalunya fa anys que hi arriben refugiats requerits de suport humà per a fomentar la seva integració.

Per últim és necessari esmentar la satisfacció que ha suposat elaborar aquest projecte, podent observar la necessitat d'un treball d'aquestes característiques en moments on les migracions canviaran la manera d'entendre el món i la Unió Europea. Així doncs, tot i haver de readaptar la idea inicial per adir-se a les necessitats canviants que els fets d'actualitat tenen en la seva naturalesa, l'autor del present treball queda content amb la tasca realitzada, i posa en valor que la realització d'aquest projecte ha despertat un gra interès en el camp de la comunicació i l'educació pel desenvolupament.

8. Bibliografia

Bernet, J. T., & Novella, A. (2001). *Educación y participación social de la infancia*. Revista Iberoamericana de Educación, (26), 137-166.

Chomsky, N., & Ramonet, I. (1996). *Cómo nos venden la moto* (Vol. 2). Icaria Editorial. 10 i 11.

Dagron, A. G. (2012). *Comunicación para el cambio social: clave del desarrollo participativo*. Signo y pensamiento, 30(58), 26-39.

Freire, P. (1994). *Educación y participación comunitaria*. La Universitat. Servei d'audiovisuals.

Granados Martínez, A. et al. (2013). *Las representaciones de las migraciones en los medios de comunicación*. España, Madrid: Editorial Trotta.

Hart, R., *Children's Participation. The Theory and Practice of Involving Young Citizens in Community Development and Environmental Care*, pp. 40 y ss.; *La participación de los niños: de la participación simbólica a la participación auténtica*, pp. 9 y ss.

Herreros, M. C. (2001). *Aprender a ver y a analizar la información audiovisual*. Comunicar: Revista científica iberoamericana de comunicación y educación, (17), 15-20.

Servaes, J., & Malikhaio, P. (2007). *Comunicación participativa: ¿el nuevo paradigma?*. Redes. com: revista de estudios para el desarrollo social de la Comunicación, (4), 43-60.

Lamm, Birgit i Straubhaar, Thomas (2016). *Para afrontar la crisis de los refugiados. Ocho pasos hacia una política migratoria europea común*. Foreign Affairs, Vol.16 Núm.1 Gener-Març 2016. p.78-85.

Sánchez Montijano, Elena i Zaragoza-Cristiani, Jonathan (2016). *La crisis de los refugiados. Un problema de gran alcance para la Unión Europea*. Foreign Affairs, Vol.16 Núm.1 Gener-Març 2016. p.70-77.

Sol Rueda, A. & Ferrer, J. et al. (2007). *L'enriquiment de la pèrdua. Aportacions i riqueses de les persones refugiades a Catalunya*. Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat.

Monogràfic CIDOB. (2014). *La crisi migratòria: una visió global sobre la gestió, desenvolupament i situació de la crisi dels refugiats a l'esfera europea*. Recuperat de: http://www.cidob.org/ca/publicacions/documentacio/dossiers/dossier_refugiados/dossier_crisi_refugiats/recursos [consultat al 25/05/2016].

CEAR. *Dossier: Les persones refugiades en contextos de guerra*. Recuperat de: <http://www.ccar.cat/wp-content/uploads/2012/03/guerres-dexili.-persones-refugiades-en-contextos-de-guerra.pdf> [Consultat 22-05-2016].

ACCEM. *Refugiados en el cómic*. Accem. Recuperat de: http://www.accem.es/ficheros/documentos/pdf_comic/asi_es_la_vida/Asi_es_la_vida-br.pdf [consultat al 25/05/2016].

Conferències i xerrades

Nvumba, J. L. (2015, 12 de novembre). *Què és la pau*. Servei Civil Internacional. Pla de Formació del Voluntariat a Catalunya: “Conflictologia. Refugiades: Origen i causes de l'exili siria i altres refugiades oblidades”. Local del Servei Civil Internacional, Barcelona.

Soler, E. (2015, 17 de novembre). *L'èxode dels refugiats i els desplaçats interns sirians*. Servei Civil Internacional. Pla de Formació del Voluntariat a Catalunya: “Conflictologia. Refugiades: Origen i causes de l'exili siria i altres refugiades oblidades”. Local del Servei Civil Internacional, Barcelona.

Mas, C. (2015, 19 de novembre). *El cas de Síria. Context històric del conflicte i situació de les refugiades*. Servei Civil Internacional. Pla de Formació del Voluntariat a Catalunya: “Conflictologia. Refugiades: Origen i causes de l'exili siria i altres refugiades oblidades”. Local del Servei Civil Internacional, Barcelona.

Articles de mitjans de comunicació (premsa i televisió a Internet)

Agencies. (23/04/2016). Syria death toll: UN envoy estimates 400,000 killed. *Al-Jazeera*. Recuperat de: <http://www.aljazeera.com/news/2016/04/staffan-de-mistura-400000-killed-syria-civil-war-160423055735629.html> [consultat 25-05-2016].

Europa Press. (11/10/2013). El Gobierno autoriza a Interior la inversión de 27 millones para reforzar medidas contra la inmigración irregular. *Eldiario.es*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/politica/Gobierno-Interior-inversion-inmigracion-irregular_0_184782134.html [consultat 25-05-2016].

LaFede.cat. (13/11/2015). Crisi dels refugiats: educar la solidaritat és part de la solució. Diari de l'educació. *El diari de l'educació*. Recuperat de: <http://diarieducacio.cat/blogs/edutransforma/2015/11/13/crisi-dels-refugiats-educar-la-solidaritat-es-part-de-la-solucio/> [Consultat 25-05-2016].

ACNUR, OIM. (2009). Manual para maestros ‘no sólo números’ juego de herramientas educativas sobre migración y asilo en Europa. *España Acnur*. Recuperat de: https://www.eacnur.org/sites/default/files/guiadidactica_nosolonumeros.pdf [Consultat 25-05-2016].

TVE, 17/09/2013. Más de 300 inmigrantes asaltan la valla de Melilla y otros tantos lo intentan a nado en Ceuta. TVE. Recuperat de: <http://www.rtve.es/noticias/20130917/unos-300-inmigrantes-asaltan-valla-melilla-mas-cien-intentan-entrar-nado-ceuta/747048.shtml> [Consultat 25-05-2016].

TVE, 25/05/2016. Llegan a España 22 refugiados eritreos procedentes de Italia. TVE. Recuperat de: <http://www.rtve.es/alacarta/videos/telediario/llegan-espana-22-refugiados-eritreos-procedentes-italia/3616715/> [Consultat 25-05-2016].

Roch, C. (10/03/2010). Siete cortometrajes sobre personas refugiadas recomendados por educadores en derechos humanos. *Amnistia Internacional*. Recuperat de: <https://www.amnesty.org/es/latest/education/2016/03/seven-free-short-films-about-refugees-recommended-by-human-rights-educators/> [Consultat el 29/5/2016].

Mas, C. (10/04/2016). Gasos lacrimògens, bales de goma i bombes de so contra els refugiats. *Diari ARA*. Recuperat de: http://www.ara.cat/internacional/policia-macedonia-lacrimogens-refugiats-Idomeni_0_1556244531.html [Consultat el 30/5/2016].

Mármol, I. (17/11/2015). Deliris d'una Europa Fortalesa. *El Periódico*. Recuperat de: <http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/internacional/delitio-europa-fortalesa-4680794> [Consultat el 30/5/2016].

Brown, A. (18/11/2015). Islamic State reveals it has smuggled thousands of extremists into Europe. *Express (Sunday Express)*. Recuperat de: <http://www.express.co.uk/news/world/555434/Islamic-State-ISIS-Smuggler-THOUSANDS-Extremists-into-Europe-Refugees> [Consultat el 30/5/2016].

Portals web

ACCEM. (2010). *Presentació. ACCEM*. Recuperat de: <http://www.accem.es/ca/coneixnos/presentacio1> [Consultat el 15/5/2016].

Acció Solidària Logística. *Equip de Rescat en Emergències Catalunya*. ASL. Recuperat de: <http://www.asl.org/ca/erec> [Consultat el 15/5/2016].

ACNUR – Comitè Català. *Jo em dic Brisa i tu? Itineraris sobre refugi i asil per l'educació primària i en el lleure*. ACNUR. Recuperat de: <http://joemdicbrisa.org/> [Consultat el 15/5/2016].

ACNUR – Espanya. *Qué es ACNUR?* ACNUR. Recuperat de: <http://acnur.es/quienes-somos/acnur-en-el-mundo> [Consultat el 15/5/2016].

ACNUR – Espanya. *Recursos educativos*. ACNUR. Recuperat de: <https://www.eacnur.org/content/campa-educativa-no-solo-n-meros> [Consultat el 15/5/2016].

UNHCR. *Open Data*. UNHCR, The UN Refugee Agency. Recuperat de: <http://data.unhcr.org/> [Consultat el 15/5/2016].

Ajuntament de Barcelona. *SAIER*. Recuperat de: <http://www.bcn.cat/novaciudadania/arees/ca/saier/saier.html> [Consultat el 15/5/2016].

Amnistia Internacional (2016). *Quines Somos*. AI. Recuperat de: <https://www.es.amnesty.org/quienes-somos/objetivos/> [Consultat el 15/5/2016].

Amnistia Internacional (2016). *En que estamos*. AI. Recuperat de: <https://www.es.amnesty.org/en-que-estamos/temas/refugio-e-inmigracion/> [Consultat el 15/5/2016].

Amnistia Internacional (2016). *Educación en derechos humanos*. AI. Recuperat de: <https://www.es.amnesty.org/en-que-estamos/temas/educacion-en-derechos-humanos/> [Consultat el 15/5/2016].

Amnistia Internacional (2016). *Unidades didácticas*. AI. Recuperat de: https://www.es.amnesty.org/unidades-didacticas/derechos-humanos-personas-en-movimiento/actividades/secundaria/actividad_1.shtml [Consultat el 15/5/2016].

Aula Mèdia. (2016). *Voluntarisme, currículs i DVDs*. Aula mèdia. Recuperat de: <http://www.aulamedia.org/wordpress/2016/05/voluntarisme-curriculum-i-dvds/> [Consultat el 15/5/2016].

CCAR. (2016). *CCAR*. Recuperat de: <http://www.ccar.cat/ccar/> [Consultat el 15/5/2016].

Consell Europeu i Consell de la Unió Europea. (18/03/2016). *Sobre l'acord UE-Turquia*. Consilium-EU. Recuperat de: <http://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/> [Consultat el 20/5/2016].

ACNUR. (2005). *Juego contra Viento y Marea*. Recuperat de: <http://www.contravientoymarea.org/> [Consultat el 20/5/2016].

Creu Roja. (2014). *Principis*. Creu Roja. Recuperat de: <http://www.creuroja.org/AP/cm/18P7L8/Principis.aspx> [Consultat el 20/5/2016].

Creu Roja. (2014). *Publicacions*. Creu Roja. Recuperat de: <http://www.creuroja.org/AP/cm/PG139L8/Creu-Roja-Catalunya.aspx> [Consultat el 20/5/2016].

Creu Roja. (2014). *Projectes*. Creu Roja. Recuperat de: <http://www.creuroja.org/AP/cm/1028P133L8/Projectes.aspx> [Consultat el 20/5/2016].

Cruz Roja Juventud. (2016). *Recursos Web*. Cruz Roja. Recuperat de: <http://www.cruzrojajuventud.org/principal/web/cruz-roja-juventud/recursos-web> [Consultat el 20/5/2016].

Escola Cultura de Pau. *Presentació*. ECP. Recuperat de: http://escolapau.uab.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=45&Itemid=34&lang=ca [Consultat el 20/5/2016].

Escola Cultura de Pau. *Programes*. ECP. Recuperat de: <http://escolapau.uab.cat/img/programas/educacion/DENIP2016c.pdf> [Consultat el 20/5/2016].

European Comission. (2014). *External Borders Fund*. EU. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/external-borders-fund/index_en.htm [Consultat el 30/5/2016].

European Comission. (2014). *Migration asylum borders*. EU. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/refugee-fund/index_en.htm [Consultat el 30/5/2016].

Fundació ACSAR. *Antecedents*. ACSAR. Recuperat de: <http://www.fundacioacsar.org/ca/p/presentacio> [Consultat el 30/5/2016].

Kaidara – Oxfam Intermón (2016). *Últimos Recursos*. Kaidara. Recuperat de: <http://www.kaidara.org/es> [Consultat el 30/5/2016].

LaFede.cat. *Presentació*. LaFede.cat. Recuperat de: <http://www.lafede.cat/presentacio/> [Consultat el 31/5/2016].

LaFede.cat. *Crisi dels refugiats*. LaFede.cat. Recuperat de: <http://www.lafede.cat/crisi-dels-refugiats/> [Consultat el 31/5/2016].

Mans Unides. *Informació sobre l'ONG Mans Unides*. Mans Unides. Recuperat de: <http://www.mansunides.org/ca/ong> [Consultat el 31/5/2016].

Marca La Ruta – Oxfam Intermón. *Quiero Participar*. Marca la ruta. Recuperat de: <http://www.marcalaruta.org/> [Consultat el 31/5/2016].

Metges sense fronteres. *Quines somos*. Metges sense Fronteres. Recuperat de: <https://www.msf.es/conocenos/quienes-somos> [Consultat el 31/5/2016].

Oxfam Intermón. *Qui som*. Oxfam Intermon. Recuperat de:
<http://www.oxfamintermon.org/ca/qui-som> [Consultat el 31/5/2016].

Oxfam Intermón. *Que pots fer tu*. Oxfam Intermon. Recuperat de:
<http://www.oxfamintermon.org/ca/que-pots-fer-tu/participa> [Consultat el 31/5/2016].

Pallassos sense fronteres. (2016). *El sentit de la nostra acció*. Clowns. Recuperat de:
<http://www.clowns.org/ca/content/el-sentit-de-la-nostra-acci%C3%B3> [Consultat el 31/5/2016].

Proactiva Open Arms. *Quiénes somos*. Proactiva Open Arms. Recuperat de:
<https://www.proactivaopenarms.org/> [Consultat el 31/5/2016].

SOS Racisme. *Qué es SOS Racisme*. Sos Racisme. Recuperat de:
<http://www.sosracisme.org/que-es-sos-racism/missio-la-nostra-lluïta> [Consultat el 20/5/2016].

Save the children. (2016). *Quiénes somos*. Save The Children. Recuperat de:
<https://www.savethechildren.es/quienes-somos> [Consultat el 20/5/2016].

Save the children. (2016). *Retos*. Save The Children. Recuperat de:
<https://retos.savethechildren.es/> [Consultat el 20/5/2016].

STOP Mare Mortum. *Qui som*. Stop Mare Mortum. Recuperat de:
<https://stopmaremortum.org/qui-som/participa/> [Consultat el 20/5/2016].

STOP Mare Mortum. *Adhesions individuals*. Stop Mare Mortum. Recuperat de:
<https://stopmaremortum.org/manifest/adhesions-individuals/> [Consultat el 20/5/2016].

Worldometers (2016). *Countries in the world by population (2016)*. Worldometers.
Recuperat de: <http://www.worldometers.info/world-population/population-by-country/>
[Consultat el 20/5/2016].

9. Annexos

ANNEX 1. ENTREVISTES

- Entrevista a Andrea Francisco Amat

Autora de la tesi doctoral “Educación por la participación. Desarrollo de un currículum alternativo en la ESO sobre ciudadanía y medios de comunicación”.

P: Buenas noches

A: Buenas noches

P: Muchas gracias por atenderme a esa hora. Te he contactado porque he leído tu tesis doctoral y me ha parecido muy interesante. Me gustaría complementar mi Trabajo de Fin de Grado con tu visión de la educación por la participación (Explico un poco el proyecto).

P: Por qué crees que es necesaria una educación para la participación en adolescentes?

A: Yo creo que es importante en cualquier franja de edad por muchas razones. En primer lugar porque el espacio público es de todos y de todas. Entonces el sentir el derecho de ocuparlo y la responsabilidad de ocuparlo es muy importante para construir esta sociedad y territorio donde nos sentimos incluidos. Con experiencias y aprendizajes que nos permitan sentirnos empoderados y que el espacio público es de todos. Qué es lo que consideramos una vida vivible y como queremos organizar nuestras vidas (que no sólo se organizan de forma individual aunque el sistema capitalista nos lo haya dicho, sino que se organizan colectivamente, nos organizamos entre todos y todas).

P: En esta franja de edad, 3º i 4º de la ESO, como pueden participar en la sociedad civil los chicos y las chicas?

A: Es una edad muy interesante porque están con mucha energía y con muchas ganas de muchas cosas y al mismo tiempo cuestionándose el mundo. Es genial trabajar con adolescentes de esas edades. El recuerdo que yo tengo es que el proyecto era fantástico. El grupo de gente con el que coincidí con muchas ganas y mucha inquietud y curiosidad por la vida. Es genial que a partir de ahí reflexionen y desde ahí puedan hacer. Desde

montarse colectivos, asociaciones, o hacer proyectos para participar en su propio instituto. Mucha gente se metió en consejos escolares, en su mismo centro. Luego en tu barrio: al final es dónde estás que te implicas. Es ver qué te interesa y organizar.

A: Hay gente que se implicó mucho en el consejo escolar. Algunos se volvieron muy activistas en su centro escolar para que su centro tuviera espacios para ellos. Era un centro con muchas ganas que eso ocurriera. Y ahora al cabo del tiempo algunos se han implicado en cooperación, otros han ido a carreras más de los social, y hasta he tenido noticias de algunos que aunque hayan estudiado materias científicas se han interesado en movimientos sociales. Aunque eran clases una vez la semana, estoy segura que esto influyó como tantas otras cosas.

P: Hay sectores de la sociedad que consideran que los jóvenes no participan en la sociedad. Es cierto?

A: Movimientos como el 15M han demostrado que hay muchos jóvenes que tenían y tienen ganas de cambiar las cosas. Creo que hace rato que se ha demostrado que los jóvenes participan (aunque hablar en general de los jóvenes no me gusta, porque te dejas muchos matices). Pero si que es verdad que en los 90, cuando había un capitalismo llevado al extremo y no había una crisis económica como la actual, que probablemente hubo mucho idea de apatía de los jóvenes, que la historia iba solo del ocio y el consumo. Yo siento que en la crisis económica y la crisis en la educación si que siento que "los adolescentes son de esta manera" ya está muy pasada. Los movimientos como el 15M son prueba de que hay jóvenes que se implican.

P: Hablas que te encuentras con mucho conformismo en algunos sectores: "no vamos a cambiar nada" "es muy difícil", que es un reflejo de la gente que no participa en la sociedad civil. Te sorprendió? Y porque crees que sucede? Si es solo de herencia.

A: Bueno yo creo que no es fácil. Vivimos en un mundo muy rápido lleno de exigencias y demandas y que además en general ha habido una cultura muy fuerte hacia la competitividad y el individualismo. Tjer redes y sentir que estamos en una sociedad más colectiva no es fácil. Uno no se levanta un día diciendo: "Me creo la colectividad y apuesto por ella". Aunque quieras, llevas toda la vida desde que eres pequeña que te llegan mensajes que "nada va a cambiar".

P: Como sentimientos que destacas que son el punto que hay que tocar para despertar la participación son: confianza, motivación y empatía. Como hiciste las actividades para provocar estos sentimientos?

A: La confianza en una clase se genera de muchas formas. Yo ahora cambiaría muchas cosas. El primer año era muy teórico y el segundo hicimos mucha más práctica y fue mucho mejor y desde ahí trabajaría desde el principio. La confianza reace en muchos casos con el clima en clase, y no hay una receta para eso. Pero es muy importante el respeto con las personas que trabajas. El hecho de "dar voz", el no considerar unas respuestas correctas y otras incorrectas. Y dar un espacio para que puedan salir todas las voces sin imponer la nuestra (esto ayuda mucho a generar confianza). Si hablamos de participación y a la primera que alguien habla no lo haces sentir cómodo, estamos sesgando. Que se trabaje engrupo en clase también es muy importante.

P: Y respecto a la empatía, que es el sentimiento clave con el tema de los refugiados, con qué actividad la despertaste?

A: Todas en algún punto tienen este componente. Por ejemplo con los anuncios, que habían de analizarlos y exponerlo en clase. "A mí en el fondo me tocó, aunque me quisiera vender algo". Y al expnerlo en clase se despertaba la empatía en los otros alumnos. Y aquí se mostraba la contradicción de criticar y de que te guste. Al exponer esto en grupo se generaba empatía al escucharse unos a otros. Cuando hicimos una actividad de votarse a sí mismos, aquí también se generaba empatía. Y cuando piensan críticamente y poder empezar a pensar en que somos seres humanos y que queremos como seres humanos. Desde una perspectiva de justicia social yo creo que teiene que pasar por la empatía. Si lo hiciera ahora haría muchos temas corporales y de comunicación no violenta.

P: Respecto a eso de la actitud crítica va relacionada con la ignorancia y si de la misma forma el conocimiento va ligado a la participación?

A. Una cosa es saber críticamente las cosas y la otra tener mucha información. Que ahora tengamos más información no implica más conocimiento de algo. Cuando lees un libro que explica lo mal que está todo, muchas veces en lugar de activarte te paraliza. AL final, que yo recicle aquí dará igual, que el problema es tan grande que ya casi ni reciclo. La sensación de no puedo con el gigante. Yo creo que si actúas es importante actuar desde

el conocimiento. A veces a mí me ha pasado de hacer alguna acción y después piensas cuanta energía gastaste en una cosa que no habíamos pensado bien. Paulo Freyre hablaba mucho de la teoría y la práctica y de la necesidad de combinarlas. Él decía que la teoría sin práctica era inútil, pero que la práctica sin teoría era activismo loco. La teoría también es la reflexión sobre lo que haces, no solo son libros y libros.

P: Pues con esto tendría suficiente. Muchas gracias por todo

A: De nada, cualquier cosa vuelve a contactar conmigo.

- Entrevista a Aina Arrom

Estudiant de Periodisme que ha realitzat un anàlisi hemerogràfic de més de 100 notícies en 4 mitjans (EL PAIS, l'ABC i dos britànics) sobre refugiats

1. En general, quina és la tendència ideològica de l'ABC, i quina la de EL PAIS, enfront el tema dels refugiats?

La ideologia del mitjà influeix en la forma que explica les notícies. Seguint aquesta dinàmica, en referència a la qüestió dels refugiats el diari ABC els denomina la majoria de casos com a 'migrants' deixant així de banda el motiu pel que decideixen fugir a Europa. El País, en canvi, es centra també amb la vessant humanitària de les persones refugiades. S'ha de destacar que ambdós diaris tracten el tema com una qüestió política.

2. Després d'analitzar més de 100 notícies, creus que criminalitzen l'acció de les persones refugiades? De quina manera?

Les notícies analitzades, al ser de 2015, i ser el principi de la onada de refugiats, no es centren tant en la legalitat de les refugiades, sinó que encara es centren en quines accions es duren a terme i el que suposa l'arribada massiva de refugiats pels països receptors. Tot i així, després dels atemptats de París, es quan el diari ABC, implícitament, comença a criminalitzar els refugiats. El diari El País, intenta separar els refugiats dels atemptats.

3. Has pogut diferenciar un ús sistemàtic de conceptes amb connotacions negatives com "immigrant il·legal"?

ABC: És el diari ABC qui utilitza el concepte immigrant il·legal en una ocasió. De fet, es refereix als refugiats com a 'immigrants' en la majoria de les seves notícies.

EL PAIS: Utilitza el concepte 'immigrant' com a sinònim de refugiats. Així que en cap cas l'utilitza com a concepte amb connotacions negatives, sinó que ho fa per no repetir 'refugiats' al llarg de les notícies.

4. Es compara o vincula, amb perspectiva crítica, la gestió dels refugiats de Grècia, Itàlia, Macedònia, Eslovènia, Àustria o Sèrbia amb la gestió espanyola dels últims anys a Ceuta i Melilla?

En cap cas es compara o vincula amb perspectiva crítica la gestió de refugiats. En l'únic moment que es tracta l'arribada de refugiats i immigrants a Espanya a través de la frontera de Ceuta i Melilla és quan es tracta el tema de les quotes, que el ministre va dir que "la UE ha de tenir en compte que a Espanya ja acollim refugiats que entren per Ceuta i Melilla".

5. Com han tractat les declaracions des dels òrgans institucionals nacionals? I europeus?

Ambdós mitjans han tractat l'arribada massiva de refugiats com un tema polític, en la majoria dels seus casos, això es tradueix en què han difós els missatges institucionals. És a dir, al ser un tema polític, els òrgans institucionals tant nacionals com europeus han informat sobre les decisions dels governs. També s'ha de dir que El País tracta les decisions governamentals d'altres països com Alemanya, Turquia o Grècia. També tracten els tancaments de fronteres dels països centre arguments.

6. Has detectat que els mitjans han canviat l'enfocament a mida que la societat civil ha emprès accions en la defensa dels drets dels refugiats?

Aquest canvi d'enfocament s'ha realitzat de forma molt sutil al diari El País. Aquest diari ja es centrava, en menor mesura que la qüestió política, temes humanitaris. Aquest canvi es deu també a la "ideologia" del mitjà. Si que així com avancen les setmanes analitzades va explicant més iniciatives ciutadanes per ajudar als refugiats i a explicar-ne casos particulars, o bé de gent que es troba fent la ruta, com refugiats que ja es troben a Espanya.

7. Han visibilitzat la tasca de les ONG? Quines organitzacions apareixen?

ABC: De les 101 notícies analitzades (entre els 4 mitjans) ABC només n'hi ha 13, i en cap cas, és una ONG un actor destacat. Apareixen com a fonts o bé com a actors secundaris. Les organitzacions que apareixen són les 3 que tenen 'drets sobre els refugiats a ESP: ACCEM, CEAR i Creu Roja.

EL PAIS: Aquest mitjà si que destaca ONG, després d'actors institucionals. En aquest cas, no només apareixen en 5 de les 58 notícies analitzades del diari com a actors destacats. Són, a part de les mencionades al diari ABC, MSF, Proactiva i Refugees Network.

8. S'expliquen les causes de la fugida dels refugiats sirians? I d'iraquians i eritreus?

ABC: Fa una notícia explicant la guerra de Síria, però en cap cas para dels motius d'iraquians i eritreus per fugir del seu país. L'únic que menciona es "los refugiados sirioes y de otras nacionalidades".

EL PAIS: Aquest diari tampoc explica els conflictes d'Iraq o Eritrea, pero si que menciona les diferents nacionalitats de refugiats que arriben a les fronteres europees en diferents notícies.

ANNEX 2. FORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA:

Certificat d'assistència al Curs de Conflictologia del SCI amb l'objectiu de documentar-se pel projecte

Servei Civil Internacional de Catalunya, organització que treballa activament per promoure una cultura de pau, la justícia global i l'apoderament de la societat civil, mitjançant el voluntariat internacional, la participació local i l'educació per la pau amb un impacte local i global, certifica que:

PERE TRES ESCORIHUELA

ha participat a la formació en **CONFLICTOLOGIA I TRANSFORMACIÓ SOCIAL** sobre:

**PERSONES REFUGIADES
ORIGEN I CAUSES DE L'EXILI SIRIÀ I ALTRES REFUGIADES OBLIDADES**

la formació ha tingut lloc durant el 10, 12, 17, 18 i 19 de novembre del 2015 (durada total: 20 hores). Les sessions realitzades han estat:

1. Introducció a la conflictivitat: construcció de pau i estat del món
2. Refugiades: context actual i refugiades oblidades
3. Refugiades visibles: el cas de Síria. Context històric del conflicte i situació de les refugiades
4. Refugiades oblidades: refugiades LGTBI i Àfrica Subsahariana
5. Destí i acollida: experiències sobre terreny i taula rodona amb moviments socials sobre la resposta europea davant la situació actual.

Barcelona, 25 de novembre del 2015

Júlia Granell i Barberà
Tècnica de Voluntariat i Formació

ANNEX 3. ACTIVITATS DEL BLOG

S'adjunten a continuació

Benvinguts a l'activitat **"Els qui marxen de casa seva"**! Aquestes són les instruccions que heu de seguir: **1.** Ajunteu-vos per parelles. **2.** Retalleu (quan acabeu de llegir les instruccions) el paper pel mig i quedeu-vos una meitat cadascú. **3.** Llegiu la vostra definició 1 i penseu què li explicareu al company (a partir del comentari en negreta). **4.** Expliqueu-vos el que heu pensat i comenteu amb el company. **5.** Feu el mateix amb els conceptes 2 i 3! **6.** Poseu-hi molta imaginació!

ALUMNES
ACTIUS

1a

Immigrant il·legal: persona que no té la documentació (els papers) que calen per estar-se a un país en concret. Estranger en situació irregular o indocumentat serien millors maneres de dir-ho. (Fundéu)

Digues cinc accions il·legals que se t'acudeixin al company. Quan acabis, llegeix la següent frase i compareu-la amb les altres: Anar a buscar una vida millor en un altre país sense tenir els papers.

ALUMNES
ACTIUS

2a

Refugiat: persona que està fora dels seu país perquè sent un temor real de persecució degut a la seva raça, religió, pertinença a un grup social, polític o religions i l'estat no els garanteix protecció (sovint són qui els persegueix). Les persones que fugen de guerres o violència generalitzada també se'ls considera refugiats.

Imagina un motiu pel qual podries ser perseguit per l'Estat Espanyol. Explica com fugiries (què agafaries, per on marxaries)

ALUMNES
ACTIUS

3a

Desplaçat intern: és una persona que ha d'abandonar casa seva, com el refugiat, però que es queda dins les fronteres del seu país (perquè no vol marxar o perquè no té manera d'escapar).

T'has canviat de casa alguna vegada? Explica al company què va canviar. Si no ho has fet mai, imagina't com canviaria la vida si te n'anessis de la ciutat/poble.

ALUMNES
ACTIUS

1b

Apàtrida: una persona és apàtrida quan no és reconeguda com a ciutadana per cap país. Això els posa moltes traves per accedir a drets bàsics com la salut o l'educació, així com la protecció internacional. Hi ha 10 milions d'apàtrides al món.

Pensa i explica què faries tu en aquesta situació. A qui demanaries ajuda?

ALUMNES
ACTIUS

2b

Sol·licitant d'asil: persona que ha presentat una petició on explica que és refugiat per tenir protecció internacional i es troba a l'espera de saber si se li accepta o se li denega.

Escolta la història del teu company. Acceptaries la seva sol·licitud d'asil? Explica-li el perquè de la teva resposta.

ALUMNES
ACTIUS

3b

Menor no acompanyat: noi o noia menor de 18 anys que no té ningú que se'n responsabilitzi a prop: poden ser sol·licitants d'asil, refugiats o migrants. Pateixen el risc de ser capturats per màfies que s'aprofitin de la seva situació.

Creus que estaries preparat per fugir del teu país tot sol? Amb quins problemes et trobaries? Comenta-ho amb el company.

"Les notícies opinen?" és una activitat on a partir de comparar dues notícies del mateix mitjà de comunicació però en moments diferents, tractarem de reflexionar sobre els missatges que ens transmeten els mitjans a partir d'una selecció de paraules i imatges concretes. Col·loqueu-vos en grups de 4; partiu el grup en dues parelles i tingueu les presents les preguntes que heu de respondre.

Una de les parelles, que miri atentament aquesta notícia de Televisió Espanyola:

"Más de 300 inmigrantes asaltan la valla de Melilla y otros tantos lo intentan a nado en Ceuta"

17/09/2013

<http://www.rtve.es/noticias/20130917/unos-300-inmigrantes-asaltan-valla-melilla-mas-cien-intentan-entrar-nado-ceuta/747048.shtml>

Mentresant, l'altra que faci el mateix amb aquesta:

"Llegan a España 22 refugiados eritreos procedentes de Italia"

25/05/2016

<http://www.rtve.es/alacarta/videos/telediario/llegan-espana-22-refugiados-eritreos-procedentes-italia/3616715/>

Mentre mireu la notícia, aneu apuntant per respondre a les preguntes següents:

- Amb quines paraules es parla dels migrants? Apunteu-les.
- Poseu tres adjectius a les persones migrants en funció del que us ha suggerit la notícia.
- Us ha semblat veure persones delinquent a les imatges?
- De què fugen aquestes persones, segons el que explica la notícia?
- A qui dóna veu la notícia i quina és la seva feina?
- Compareu cadascuna de les respostes amb la de l'altra parella.
- Creieu que hi ha un canvi d'actitud del mitjà de comunicació? Per què pot haver estat provocat?

Per fer “Entendre-ho a la meua manera” us heu de posar en grups de 3 o 4. Heu de mirar un dels vídeos que expliquen el conflicte dels refugiats sirians.

Preferiblement, aquest:

The European Refugee Crisis and Syria Explained (Anglès amb subtítols amb castellà):

The European Refugee Crisis and Syria Explained

Kurzgesagt – In a Nutshell

✓ Subscriu 2.411.608

9.511.527 visualitzacions

<https://www.youtube.com/watch?v=RvOnXh3NN9w>

I si teniu problemes amb l'anglès o els subtítols:

#WHYSYRIA: La crisis de Siria bien contada en 10 minutos y 15 mapas (castellà):

#WHYSYRIA : La crisis de Siria bien contada en 10 minutos y 15 mapas

#WHYMAPS

Subscriu-m'hi

71.314

4.035.541 visualitzacions

<https://www.youtube.com/watch?v=LJtUQjJC4a0>

En el cas que es visioni el segon, caldria contrastar-lo amb aquest article de La Marea:

"Las 25 mentiras del vídeo 'La guerra siria en 5 minutos'"

<http://www.lamarea.com/2016/01/09/las-25-mentiras-del-video-la-guerra-siria-en-5-minutos/>

A partir del vídeo, heu d'escollir un dels temes proposats. Cadascun dels integrants del grup buscarà informació sobre el tema. Després la posareu en comú.

- La Primavera àrab i similituds amb el moviment del 15M. (0.24)
 - Què demanaven els manifestants? On es reunien? Eren importants les xarxes socials?
- L'acollida de refugiats sirians a Líban i Jordània (1.15)
 - Quants habitants tenen aquests països? Són rics per poder acollir tanta gent? Compareu-ho amb la Unió Europea. *Pista per buscar: "datos ACNUR"*
- Enfortir les fronteres europees. La concertina i altres materials (1.49)
 - Quants diners s'ha gastat Espanya amb les fronteres? Què és la concertina i què fa al cos? Com són les tanques de les fronteres? *Pista per buscar: el mitjans "Desalambre" o "Periodismo Humano"*
- Accions solidàries de la ciutadania (3.13)
 - Què s'ha fet a Catalunya per denunciar la situació dels refugiats? Qui ho ha fet? *Pista per buscar: "Acampada Refugiada", "Cassolada refugiats"...*
- Refugiats i terrorisme. (4.20)
 - Tenir por i fugir dels terroristes et converteix en terrorista? Qui diu que amb els refugiats arribaran terroristes i per què? Hem de tenir tots els mateixos drets? *Pista per buscar: "xenofòbia refugiats"*
- La història de l'espècie humana i les migracions (5.41).
 - És nou això de moure's? Els teus avis van néixer on vius ara? Els primers humans vivien sempre al mateix lloc? *Pista per buscar: "caçadors recol·lectors", "migracions homo sàpiens"*
- Si teniu alguna altra idea, pregunteu al professor i si us dona l'autorització, endavant. És molt important triar un tema que us interessi!

Per últim, pensareu una manera de presentar-la (no es tracta d'explicar la informació que heu recollit, sinó de transmetre als companys el que heu après del vostre tema). No es pot presentar amb PowerPoint o Prezi. En canvi si que podeu fer un vídeo, una cançó de rap, un *spoken word*, un còmic, una actuació teatral... el que el vostre grup prefereixi.

Alguns exemples:

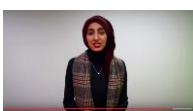
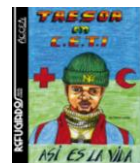

Rap: Ali Aka Mind - Refugiados

<https://www.youtube.com/watch?v=XkqO3Q8TrGc>

Còmic: "Así es la vida", Tresor Londja

http://www.accem.es/ficheros/documentos/pdf_comic/asi_es_la_vida/Asi_es_la_vida-br.pdf

Spoken Word – Syrian Refugee Crisis

<https://www.youtube.com/watch?v=B9wtsibMwM>

Si us agrada el resultat i el voleu compartir amb nosaltres envieu-nos-el (trobareu com Contactar amb nosaltres a la secció Qui Som).

Benvingut de nou! Aquesta activitat tracta d'entendre el viatge que el 2015 van patir 900.000 persones. Dins aquest número hi ha molts nois i noies que els agrada jugar a futbol. Fans del Messi i de Cristiano. Molts que han deixat els seus avis enrere i no saben si els tornaran a veure o si tornaran a menjar el plat preferit que els feia cada cop que anaven a casa seva. Són nois i noies com vosaltres. I per això és important saber com ha estat el duríssim viatge per arribar a Europa, els que han tingut la sort d'arribar.

“El viatge”

Abans de despedir-te de la teva habitació per últim cop: revisa la maleta. Assegura't que portes el passaport: és el més important. (Si ets siria serà una avantatge per anar creuant les fronteres: si véns d'un altre lloc, encara que estigui en guerra i hauries de tenir el mateix dret, ho tindràs més complicat).

El passaport guarda'l bé. Te'l voldran prendre. Una altra cosa importantíssima: el mòbil. I amb el màxim d'aplicacions: t'hauràs d'esborrar els jocs i saber estalviar bateria. L'important és saber sempre on ets i on et dirigeixes amb el GPS, a més d'anar llegint què diuen els governs i els diaris dels països europeus sobre tu (si ets benvingut per venir a estudiar/treballar o creuen que ets un terrorista de l'Estat Islàmic). El mòbil t'ajudarà a comunicar-te i anar dient que estàs bé als que s'han quedat a Síria. Complementos clau: bateries de més i una funda impermeable (perquè no es mulli).

Per anar cap a Grècia amb un bot, pensa en que et garanteixin tres intents: et costarà mínim 1.200 euros, fins a 3.000. Els tres intents perquè a vegades la guàrdia costanera torna el bot al punt de sortida. Quan t'hagis de comprar una armilla salvavides, pensa que les taronges es veuen de més lluny.

Ann Wuyts, Setembre 2015

Hi ha un grup de Whatsapp amb els equips de salvament. Entra-hi. Si es para el motor o creus que us podríeu enfonsar, envia la teva ubicació.

Les illes gregues de Lesbos i Kos tenen unes platges precioses. Si aconsegueixes poder acabar d'estudiar o posar-te a treballar, contempla-les com un lloc on venir de vacances. Podràs venir amb avió i et sortirà més barat que aquest viatge.

Platja de Lesbos. Thomas Gruber, Setembre 2009

Arribant a l'illa rebràs l'ajuda de persones voluntàries d'organitzacions que no pertanyen a governs. Hi haurà socorristes que t'ajudaran a sortir de l'aigua si quan arribes hi ha mala mar. Hi haurà metges i infermers que t'assistiran. I molts altres tipus de persones amb la voluntat d'ajudar-te. Però el viatge només acaba de començar: La Unió Europea ha invertit molts diners en enfortir les seves fronteres i les està tancant. "Si hagués fet la sol·licitud d'asil abans de marxar de casa", et passarà pel cap. Però ràpid recordaràs que no, que fugies d'una guerra i havia de ser aquell dia o mai. O que ho havies intentat i no t'havien deixat.

Quan acabeu de llegir, comenteu amb tota la classe. **És un debat obert on qui vulgui pot dir la seva.** Anima't a aixecar el dit i compartir el que has pensat mentre llegies el text. Si no teniu idees, podeu tractar de pensar respostes a aquestes preguntes. Quins perills creus que pateixen? De què tindries por si viatgessis tu? Creus que està bé que la Unió Europea deixi que passi això? Què hauria de fer?

És el moment de participar!

Si d'aquí un temps volguessis tinguessis temps lliure per ajudar altres persones, què t'agradaria fer?
(marca les caselles de l'esquerra)

☐	1. Atendre les persones als camps de refugiats de tot el món
☐	2. Ajudar a integrar-se a les persones refugiades que són a Catalunya
☐	3. Assistir els qui estan en situacions vulnerables, sent neutrals i sense denunciar atrocitats que es puguin fer contra les persones per poder continuar ajudant-les en contextos de conflicte.
☐	4. Guarir i donar suport mèdic i psicosocial a persones en llocs conflictius, denunciant si es cometien atrocitats contra la població civil (suposant a vegades haver de marxar i deixar d'ajudar)
☐	5. Lluitar a tots els nivells perquè es respectin els drets humans de les persones
☐	6. Lluitar a tots els nivells contra la pobresa al món
☐	7. Ajudar a proporcionar eines a la gent empobrida i vulnerable per prosperar
☐	8. Mobilitzar els ciutadans per fer entendre el problema dels immigrants i els refugiats al mar Mediterrani, on moltes persones hi perden la vida
☐	9. Lluitar a tots els nivells pels drets dels nens i nenes del món
☐	10. Donar suport a tots els nivells a les dones víctimes de tràfic de persones
☐	11. Coordinar les accions d'ONG catalanes per fer projectes comuns i unir esforços
☐	12. Coordinar algunes entitats sense ànim de lucre que es dediquin als refugiats per unir forces
☐	13. Fer riure persones que estan vivint moments complicats en contextos de guerra o conflictes
☐	14. Formar part d'un equip que col·labora (donant suport logístic) quan hi ha una situació d'emergència al món: des d'incendis fins a camps de refugiats
☐	15. Socórrer persones immigrants de l'aigua quan arriben a la costa europea després de creuar el Mediterrani en embarcacions precàries

Apunta't els números de les activitats que t'han interessat:

--

Mira't a la web les ONG amb els números que has triat, llegeix la informació (i busca'n de complementària si dubtes) i tria la que més t'interessi. Un cop triada, llegeix la següent pàgina).

La tens triada? Reuneix-te amb el grup de persones que hagueu triat. Si ets l'únic, pots fer-ho tot sol o posar-te en un grup d'alguna organització que també t'hagi agradat.

La organització que heu triat us demana que doneu a conèixer la feina que fan a l'escola. Heu d'organitzar el que vulgueu i pensar com ho faríeu. Pot ser el que més us motivi, sense deixar de pensar que l'objectiu és donar a conèixer la feina de l'ONG.

Per guiar-vos una mica:

- Quina feina voleu de donar a conèixer?

- A qui li voleu explicar? (als companys de l'institut, als professors, als pares, a tothom... haureu d'organitzar coses diferents!)

- Quina activitat voleu fer?

- Quin material necessiteu? Com l'aconseguiu? Qui s'encarrega de cada cosa?

- Com donareu a conèixer l'activitat? (cartells, difusió pel Whatsapp, creació de xarxes socials...)